

Xəbər
Şəmkirdə
iki uşaq
anasını
elektrik
vurdu
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 26 oktyabr 2015-ci il Bazar ertəsi № 237 (6265) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Musavat paytaxtda seçki mitinqi keçirdi

Partiya seçki prosesini dayandırılmasını və 4 ay sonra yeni seçki təyin olunmasını tələb elədi...

yazısı səh.3-də

1 noyabrdan sonra manatı nə gözləyir? - son proqnoz

yazısı səh.12-də

Qərb Qarabağ problemini unudub - iddia, yoxsa realıq?

Türk politoloq: "Qarabağ münaqişəsi - gec partlayan bombadır..."

yazısı səh.11-də

Təbliğat kampaniyasında son həftə başladı

yazısı səh.4-də

Həbsxanada İlqar Məmmədovun dişi sındırılıb

yazısı səh.4-də

Gürcüstanda adam oğurlayan azərbaycanlılar haqda yeni məlumatlar var

yazısı səh.12-də

BTRİB-in rəis müavini "MTN işi" üzrə yoxlanılır - həbsi gözlənir

yazısı səh.5-də

Elza Seyidcahanı məsciddə döymək istədilər

yazısı səh.14-də

ABS nəşri: "Erməni ordusunda itkilərin sayı beş dəfə artıb"

yazısı səh.11-də

Hüquqşünas: "Valideynin siyasi fəaliyyətinə görə övladdan imtina hüququ yoxdur"

yazısı səh.12-də

Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsində büdcə yeyintisi - yeni faktlar...

yazısı səh.13-də

"MTN işi" daha iki nazirliyi silkələyir

MAHMUDOVUN AFRİKADAKI DAŞ-QAŞ

BİZNESİ: İŞƏ DİPLOMATIN DA ADI QARIŞDI

İstintaqa cəlb edilən və barəsində həbs xəbəri yayılan Vergilər Nazirliyinin idarə rəisi Vidadi Məmmədovla sabiq nazir hansı maraqlar birləşdirirmiş - Fazil Məmmədovun da başı dərddə; MTN-in brilyant biznesinin sensasion təfərrüatları; yeni nazir ehtimalı Medət Quliyev ola bilər; amma daha bir namizəd də var...

yazısı səh.5-də

Bakı-Qərb münasibətləri bir həftə sonra: strategiyalar dəyişəcəkmi?

Parlament seçkiləri tərəflərin "qırmızı xətt"ə nə dərəcədə yaxınlaşdığını göstərəcək; Rusiyanın bölgədə sürətlə fəallaşması, Gürcüstanın Moskvaya şübhəli reveransları demokratiya paytaxtlarını yeni və çəvik qərarlar vermək zorunda qoyur...

yazısı səh.8-də

Prezident İlham Əliyev:

"Onlar Azərbaycana xəyanət edirlər..."

yazısı səh.2-də

Pənah Hüseyn:

"Sabirabadlılar daha bir tarix yazacaqlar"

yazısı səh.6-də

İlham Şaban:

"2016-cı ildə Azərbaycanı ürəkəçən mənzərə gözləmir"

yazısı səh.10-də

Nazirlik Gədəbəydə sahibkarlara divan tutulmasına "göz yumur"

Azərbaycanda sahibkarların incidilməsi adi bir hala çevrilib. Qanunların işlək olmaması, məmurların həтта prezidentin fərmanlarına məhəl qoymayaraq sahibkarlara qarşı qanunsuzluqlar etməsi, aylıq xərac toplanılması geniş yayılıb.

2002-ci il sentyabrın 28-də mərhum prezident Heydər Əliyev "Sahibkarlığın inkişafına mane olan müdaxilələrin qarşısının alınması haqda" fərman imzalayıb. Bu günə qədər qüvvədə olan həmin fərmanda sahibkarlıq subyektlərində əsassız yoxlamaların aparılması qadağan edilib, sahibkarlığın inkişafına olan əngəllərin aradan qaldırılması, qarşısının alınması üçün tədbirlərin görülməsi qeyd edilir və sənədin icrası İqtisadi İnkişaf Nazirliyinə (hazırda İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi) tapşırılıb. Mətbuatda hər gün sahibkarların incidilməsi ilə bağlı dərc olunur. Sahibkarlar ən müxtəlif rəngli məmurların onları incitməsindən, fəaliyyətlərini iflic etməsindən şikayətlənirlər.

Məsələn, Gədəbəyden olan bir qrup sahibkar son ayda Prezident Administrasiyasının qarşısında 2 dəfə etiraz aksiyası keçiriblər. Onlar Gədəbəy İcra Hakimiyyətinin başçısı Ramiz Yedigərovun rayonda yaratdığı xaosa son qoyulmasını istəyiblər. Prezidentin imzaladığı fərmandan belə anlaşılır ki, belə müdaxilələrin qarşısının alınmasına cavabdeh olan qurumlardan biri də İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyidir. Maraqlıdır, görəsən bu qurumda çalışanlar Gədəbəyde sahibkarlara qarşı baş verənlərdən xəbərdardırlar? Sahibkarları çağırın dinləyiblərmi? İcra başçısının əməllərini araşdırmaq niyyətləri varmı?

Prezidentin imzaladığı fərmana əsasən Gədəbəyə yollanıb sahibkarların üzleşdiyi qanunsuzluqları təsbit edib prezidentə məruzə etmək haqda düşünürlərmi?

Bu və digər suallara aydınlıq gətirmək üçün İSN-ə sorğu ilə müraciət etmişik. Sorğuda il ərzində sahibkarlıq subyektlərinə müdaxilələrlə bağlı aparılan araşdırmalar, onların nəticəsi haqda məlumatların açıqlanmasını da xahiş etmişik.

Xatırladaq ki, Gədəbəy rayon icra başçısı Ramiz Yedigərov Bakıda keçirilən aksiyada etirazını bildiren sahibkar Rəsim Hərriyevi və Oqtay Əliyevi 15 sutkalığa həbs etdirib. Digər sahibkarlara da Bakıya şikayətə gedəcəkləri halda şərlənərək həbs ediləcəkləri haqda xəbərdarlıq edilib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Bakıda iki ailənin üzvləri bir-birlərini döydülər

Bakının mərkəzində iki ailənin üzvləri küçənin ortasında dava salıblar. Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, hadisə Nərimanov rayonu ərazisində, Təbriz küçəsində baş verib. Günorta saatlarında Bakı sakini 71 yaşlı Sevindik Orucov və oğlu 47 yaşlı Coşqun ilə 35 yaşlı Anar İbrahimov və bacısı 24 yaşlı Rəbiyə dava edib. Tərəflər bir-birlərini döyüblər.

Ailələr arasındakı dava ətrafdakılar və polisın müdaxiləsi ilə dayandırılıb.

□ İlkin MURADOV

"Elm" tədris mərkəzi

MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı

Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

"Onlar Azərbaycana xəyanət edirlər"

Prezident İlham Əliyev sahibkarlara süni əngəllər yaradanlara xəbərdarlıq elədi

"Bu gün Azərbaycanda biznes mühitinin yaxşılaşması üçün bütün şərait yaradılır. Siyasi iradə var, qanunvericilikdə düzəlişlər edilib, yeni qaydalar tətbiq olunur və əlbəttə ki, ictimai nəzarət daha da güclü olmalıdır".

Bu fikirləri prezident İlham Əliyev Sumqayıtda "Azərikimya" İstehsalat Birliyinin etilen-poliyeten zavodunda yeni qurğuların işə salınması mərasimində bildirib. Dövlət başçısı bəzi hallarda sahibkarlara qarşı ədalətsizliklərin göstərildiyini, onların işinə müdaxilələr olduğunu, onlara qarşı əsassız tələblər irəli sürüldüyünü, qanunsuz ödəmələr tələb olunduğunu bildirib və əlavə edib ki, bütün bunlara son qoyulur və son qoyulacaq. Bütün hallarda həm inzibati tədbirlər, həm cəza tədbirləri davam etdiriləcək.

Prezident vurğulayıb ki, bu gün biznesə mane olmaq istəyən şəxslər Azərbaycana xəyanət edirlər: "Çünki ölkə-

mizin uğurlu inkişafı biznesin inkişafından asılıdır. Dövlət siyasəti, prezidentin siyasi iradəsi var. Belə olan halda dövlət qurumları burada maneçilik törətməməlidirlər, əskinə, kömək etməlidirlər, şərait, imkan yaratmalıdırlar ki, biznes inkişaf etsin".

"Son vaxtlar qəbul edilmiş qərarlar, qanunlar, verilmiş

sərəncamlar bu məqsədi güdür ki, sahibkarlara heç kim mane olmasın, süni əngəllər aradan götürülsün, sahibkarlar maksimum dərəcədə sərbəst, rahat şəraitdə işləsinlər, ölkəmizə vəsait qoysunlar, iş yerləri yaratsınlar və Azərbaycanda biznes mühiti daha da yaxşılaşsın" - deyərək dövlət başçısı vurğulayıb.

Bakıda 25 yaşlı gənc bıçaqlandı

Paytaxtda gecə saatlarında bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Bıçaqlanan şəxs xəstəxanaya yerləşdirilib. Cənabətindən şəxs hadisə yerindən qaçıb. Musavat.com xəbər verir ki, hadisə Səbəyel rayonu ərazisində baş verib.

20-ci sahə, Ş.Allahverdiyev küçəsində 25 yaşlı Səbuhi Həsənov bıçaqlanıb. S.Həsənov yaralı vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdirilib.

Ş.Allahverdiyevi bıçaqlayan şəxs polis əməkdaşları tərəfindən axtarılır.

□ İ.MURADOV

Maşını əlindən alınan sürücü polisi hədələdi

Bakıda maşını yol polisi tərəfindən saxlanılan paytaxt sakini aranı qarışdırıb. Nəticədə polis əməkdaşları onun özünü də həbs etmək məcburiyyətində qalıblar.

Musavat.com xəbər verir ki, oktyabrın 17-də Əmircan qəsəbəsində Mehman Rzayevin idarə etdiyi 57 BT 316 dövlət nömrə nişanlı "VAZ 2104" markalı avtomobil Dövlət Yol Polisinin əməkdaşları tərəfindən saxlanılıb. Sürücünün yanında avtomobilin sürücüsü 1989-cu il təvəllüdü Rüşət Əliqulu oğlu Qarayev də olub.

DYP-nin polis mayoru Emin Məmmədov M.Rzayevi qəza vəziyyəti yaratdığı və piyadaların üzərinə su sıçratdığı üçün saxlayıb. Bu zaman məlum olub ki, M.Rzayevin sürücülük hüququ da yoxdur. Maşın Rüşət Quliyevə məxsusdur. DYP əməkdaşları maşını cərimə meydançasına aparıblar.

Həmin gün saat 17:25 radələrində M.Rzayev Daxili İşlər Nazirliyinin 102 "qaynar xətti"ne zəng edərək deyib ki, əgər maşını cərimə meydançasından çıxarmasalar E.Məmmədovun maşını yandıracaq, uşaqlarını isə oğurlayacaq. Oktyabrın 19-da DYP-nin cərimə meydançasına gələn M.Rzayev orada polis əməkdaşları ilə mübahisə edib, onları təhqir edib. M.Rzayev bu hərəkətlərindən sonra saxlanılıb. Materiallar toplanaraq rayon prokurorluğuna göndərilib.

□ İLKİN

Bakının ən məşhur binalarından biri yerlə yeksan edildi

Bir vaxtlar Bakının ən məşhur binalarından biri dünən yerlə yeksan edildi. Criminal.az məlumat verir ki, Səbəyel rayonu, Məmməd Əmin Rəsulzadə küçəsində yerləşən "Azərbaycan" kinoteatrının binasının sökülməsi başa çatmaq üzrədir.

Binanın bir tərəfi və içəri tamamilə sökülüb, iki yan divarları qalıb. Ərazidə ağır texnika işləyir.

Xatırladaq ki, bina hələ də sara alınanda Səbəyel Rayon İcra Hakimiyyətindən həmin tikilinin əsaslı təmir olunduğu bildirilmişdi.

Daha bir məhkumu vəhşicəsinə döydülər

Məhbəsdən gələn məktubda zorakının adı açıqlanıb

Penitensiar Xidmətin 15 saylı Cəzaçəkmə Müəssisəsində məhkum Bahadır Əsgərov vəhşicəsinə döyüldü. Bu haqda "Yeni Müsavat"a onun anası Gülyafşan Əsgərova məlumat verib.

"Oğlum Rəcəb adlı nəzarətçi köməkçisi döyüldü. Hazırda Bahadır məhkumların Müalicə Müəssisəsindədir. Yanına getdim, danışıq bildirdi. Ekspertiza rəy verib ki, döyülmə nəticəsində ciyəri partlayıb, mədəsi qan bağlayıb, böyrəkləri zədələnib. Hazırda pis durumdadır. Oktyabrın 17-də yanından oldum. O ayağa qalxıb gələ bilmədi. Dərdimizi kimə deyək? bilmirik".

Məhkumun anası deyir ki, oğlunun döyülməsinin səbəbi ilə maraqlanıb: "Oğlum 71-ci ildəndir, 2 il əvvəl Yasamalda tutulub və 15-ci "kolon"a göndərilib. 2 il ərzində onun saxlama şəraitindən şikayəti olmayıb. Özü də sağalmaz xəstədir. Mənə dedilər ki, avqust ayının sonlarında orada Bahadırın bədənində səpkilər əmələ gəlib, buna görə də qaşınıb. Rəcəb adlı nəzarətçi köməkçisi də ona deyib ki, özünü qaşıma. Bunun üstündə mübahisə düşüb. Rəcəb Bahadırın "Vaxt" deyilən yerə aparıb və orada döyüldü. Növbəti gün onu yenə də ora salıb döyüldü. Oğlum ölüm ayağındadır. Mənimlə görüşəndə iki kəlmə zülmə danışdı. Dedi ki, mənə Rəcəb döyüldü".

G.Əsgərova oğlunun döyülməsi ilə bağlı Ombudsmanlığa, Penitensiar Xidmətə və Baş Prokurorluğa müraciət edərək məsələnin araşdırılmasını, oğlunu döyən Rəcəb adlı nəzarətçi köməkçisinin müəyyən olunaraq istintaqa cəlb edilməsini tələb edir.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

48 yaşlı qadın bıçaqlandı

Bakıda gənc oğlanla qadın arasında düşən mübahisənin sonu qanlı bitib. Musavat.com-un əldə etdiyi məlumata görə, hadisə Səbəyel rayonu ərazisində baş verib. Əvvəlcə qonşular arasında mübahisə yaranıb. Mübahisə onlardan birinin bıçaqlanması ilə nəticələnib.

Məlumata görə, axşam saatlarında Badamdar qəsəbəsində 1990-cı il təvəllüdü Elgün Tağıyev qonşusu, 1967-ci il təvəllüdü Gülbəniz Tağıyeva ilə mübahisə edib. 25 yaşlı gənc mübahisə zamanı 48 yaşlı qadına bıçaq zərbəsi endirib. Mübahisənin hansı səbəbdən yarıldığı məlum deyil.

Bıçaqlanan qadın xəstəxanaya yerləşdirilib. Daha sonra hadisə ilə bağlı rayon polisində məlumat verilib.

□ İlkin Muradov

Musavat paytaxtda seçki mitinqi keçirdi

Partiya seçki prosesinin dayandırılmasını və 4 ay sonraya yeni seçki təyin olunmasını tələb elədi...

Dünən Musavat Partiyası paytaxtdakı "Məhsul" stadionunda seçki təbliğat kampaniyası çərçivəsində mitinq keçirdi. Partiyanın himni ilə başlayan tədbirdə təşkilatdan parlament seçkilərinə qatılan namizədlər də iştirak edirdi. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi verdiyi mitinq həm də Musavatın 15 sayılı Yasamal seçki dairəsindən deputatlığa namizədi, sabiq başqan və Milli Strateji Düşünce Mərkəzinin rəhbəri İsa Qəmbərin seçiciləri ilə görüşü hesab edilirdi.

Sabiq başqan noyabr seçkilərinin saxtalaşdırılma ehtimalının böyük olduğunu vurğulayaraq, seçkidən sonrakı dörd ay ərzində yeni seçki tələb edəcəklərini vurğuladı: "Biz azad seçki tələb edirik!"

A.Hacılı qeyd elədi ki, Azərbaycana daxil olan yüz milyardan artıq neft gəlirləri Azərbaycan xalqının mənafeələrinə xidmət etməyib. "Biz ən çətin dövrlərdə də mübarizəmizi davam etdiririk". O, ölkədəki siyasi məhbuslarla bağlı vəziyyətdən, qondarma ittihamlarla həbs edilən onlarla insanın əqibətindən danışdı. Həmçinin, vurğuladı ki, demokratik kəsim ölkənin nicatına nail olacaq. Daha sonra o bildirdi ki, seçkidən imtina məsələsi də aktualdır: "Bu, oktyabrın 28-də son dəfə müzakirə olunacaq."

Musavat başqanının müavini Səxavət Soltanlı ölkədəki siyasi situasiyanın çətinliyini vurğulayıb və ağır şərtlər daxilində belə, hakimiyyətə qarşı gəldiklərini qeyd edib.

Musavatın namizədlərindən Dilşad Nağıyeva qeyd elədi ki, seçicilər ədalətli seçkilər keçiriləcəyinə, demokratik qüvvələrin demokratik yolla hakimiyyətə gələcəyinə inanmırlar: "Amma biz inamlıyıq. Seçicilərlə görüşəndə bir daha sübut etdik ki, biz varıq, biz mübarizədəyik. Və sonadək mübarizəni davam etdirəcəyik, sonadək gedəcəyik. Biz azadlığa layıq, biz azad olacağıq".

Salyandan namizəd olan Valeriy Hümbətoğlu da vəziyyətin çətinliyini vurğulayaraq, əlavə elədi ki, bu şəraitdə də Musavat mübarizəni davam etdirir. O, mübarizədən qorxmamağın vacibliyini vurğuladı.

Musavat Divanının üzvü Nüşabə Sadıxlı isə vurğuladı ki, vətəndaşlar hakimiyyətdən və sosial durumlarından narazı olsalar da, bunu deməyə çəkinirlər.

Namizədlərdən Xasay Səfəroğlu isə bildirdi ki, hakimiyyətin güclü olmasının və durumun düzəlməməsinin səbəbi vətəndaş qərərsizliyi: "Bu gün hakimiyyətin güclü görünməsinin tek sə-

Ardınca İsa Qəmbər qeyd elədi ki, son günlər ölkədə önəmli bir hadisə baş verib və davam edir: "Milli təhlükəsizlik nazirinin hansı oyunlardan çıxdığı rəsmi şəkildə etiraf olunur. İlham Əliyev bildirdi ki, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi özünün bilavasitə funksiyaları ilə məşğul olmaq əvəzinə xalqa qarşı, demokratik düşərgəyə qarşı fəaliyyət göstərir. Amma ele

nazirliyidir, Azərbaycan dövlətinə təhlükə nazirliyidir. Söhbət təkə bu nazirlikdən getmir, bütün nazirliklər bu gündədir. Bu rejim hər birimizin həyatından 22 ili oğurlayıb. Təkə nefti yox, həyatımızı oğurlayırlar. Əliyev rejimi oğurlayıb. Oğru rejim, avtoritar rejim həyatımızı oğurlayır. Bu rejimin sonu gəlməkdədir. Biz bu rejimin getməsi üçün əlimizdən gələni etməmişik. Musavat Partiyası olaraq, gerçək demokratik qüvvələr əlindən gələni edib. Və etməkdə davam edirik".

Sonda mitinqin qətnaməsi səsləndirildi. Qətnamədə bildirilir: "Ölkədə azad və ədalətli seçkilərin keçirilməsi üçün seçkiqabağı demokratik şərait yoxdur. Seçki qanunvericiliyi belə seçkilərin keçirilməsinə imkan vermir. Seçki komissiyaları tam olaraq hakimiyyətin nəzarəti altındadır. Bərabər hüquqlu təbliğat imkanları mövcud deyil, xüsusilə pulsuz efir vaxtının verilməməsi bu imkanları tamamilə aradan qaldırıb. Yüzədək siyasi məhbusun olması, seçki kampaniyası dövründə də repressiyaların davam etməsi, söz və ifadə azadlığına qarşı davamlı basqılar, saxtakarlıqların və qanun pozuntularının vüsət alməsi vəziyyəti bir qədər də ağırlaşdırır."

Qeyd edilənləri nəzərə alaraq Musavat Partiyasının görüş-mitinqi adından tələb edirik:

Siyasi məhbuslar azad edilsin! Azad və ədalətli seçkilərin keçirilməsi üçün normal mühit yaradılsın! Seçki qanunvericiliyində əsaslı dəyişikliklər edilsin, ilk növbədə seçki komissiyalarının müstəqilliyi təmin edilsin! Bərabər hüquqlu təbliğat imkanlarının təmin edilməsi, xüsusilə ictimai diskussiyaların təşkil edilməsi məqsədi ilə pulsuz efir vaxtı ayrılınsın! Seçki kampaniyası dövründə Musavat Partiyasından olan və digər namizədlərin imzatoqlama, eyni zamanda, təbliğat kampaniyasına qeyri-qanuni müdaxilə edən yerli hakimiyyət və icra orqanlarının nümayəndələri barədə ciddi tədbir görülsün! Bütün bu və digər zəruri tədbirlərin görülməsi üçün parlament seçkiləri dayandırılaraq dörd ay sonraya təyin edilsin!"

□ Rəya RƏFİYEVA
Fotolar müəllifindir

İsa Qəmbər: "Bu rejim hər birimizin həyatından 22 ili oğurlayıb"

Arif Hacılı: "Seçkidən imtina məsələsi gündəmədədir"

bəbi vətəndaş zəifliyidir. Görüş keçirərkən görürük ki, insanların tək narahatlığı seçkilərin nəticələrindəndir. Hakimiyyətə inam yoxdur. Amma biz aktiv olmalıyıq".

Deputatlığa namizəd İsgəndər Həmidov isə İsa Qəmbərin seçicilərinə müraciət edərək, onları Musavatın namizədinə səs verməyə çağırırdı.

danışır ki, guya indi bilir ki, bu nazirlik milli təhlükəsizliklə məşğul olmaq əvəzinə, biznes strukturuna çevrilib. İlham Əliyev indi bilib ki, bu nazirlik Azərbaycanda iş adamlarına divan tutmuş, şantaj edirmiş, adamların sərvətlərini, var-yoxlarını əlindən almış. İndi məlum olur ki, Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi deyil, milli təhlükə

REAL hərəkatının həbsdə olan sədri İlqar Məmmədovun günlər öncə saxlanıldığı cəzaçəkmə müəssisəsində döyülməsi barədə xəbər vermişdik. Buna səbəb "kars"a salınan məhbus barəsində mətbuata xəbər verməsi olmuşdu.

REAL sədri üzlaşdiyi fiziki işgəncələrdən sonra oktyabrın 25-də ilk dəfə ailəsi ilə görüşüb. Bu barədə musavat.com-a İlqar Məmmədovun həyat yoldaşı Vəfa Məmmədova məlumat verib: "Görüş normal keçdi. Nəhayət İlqarı görə bildim. Özünü pis hiss eləmir. Döyülmə zamanı bir dişi sındırılıb. Başındakı ağrılar artıq keçib. Ayın 21-də hadisədən 5 gün sonra həkim müayinəsindən keçib. Ağrıları getdikcə çəkilir. Döyülməsinə səbəb olaraq Renat adlı məhbusun "kars"a salınması ilə bağlı məlumatın guya İlqar tərəfindən mətbuata çatdırılmasını bəhanə gətirmişdilər. İlqara demişdilər ki, sənə görə daim bizə yoxlama gəlir, başımızı ağrıdır, bizi problemə salırsan. Hadisədən sonra Ədliyyə Nazirliyi və Ombudsmandan nümayəndələri həbsxanaya baş çəkiblər. Bizi əmin etdilər ki, bundan sonra heç bir problem olmayacaq".

V.Məmmədova REAL sədrinə qoyulan telefon qadağasının oktyabrın 24-dən etibarən bərpa edildiyini bildirdi: "Sentyabrın 7-dən etibarən telefon danışığına qadağa qoymuşdular. Heç bir səbəb olmadan. Oktyabrın 24-də ar-

Həbsxanada İlqar Məmmədovun dişi sındırılıb

REAL sədri və Tofiq Yaqublu ailəsi ilə görüşüb; Nemət Pənahlının Qobustandakı cəza müddəti bitir; əməliyyat olunan müsavətçi gəncin səhhəti yaxşılaşır; Xədicə İsmayılın məhkəməsi olacaq...

İlqar Məmmədov

tiq qadağaya son qoyulub. Özü zəng etmişdi. Bizi əmin edirlər ki, bundan sonra heç bir problem olmayacaq. Gözləyək görək axırı necə olacaq. İlqarın döyülməsi ilə bağlı vəkil aidiyyəti orqanlara müraciət ünvanlayıb. Avropadan gələn qətnamələrlə bağlı İlqarın fikirləri müsbətdir. Haqsızlıq yerdə qalmamalıdır. Əvlə bağlı danışmaq".

Həbsxanada əməliyyat olunan müsavətçi gənc Sirac Kərimlinin səhhəti yaxşılaşmış. Gənc məhbusun atası Raqif Kərimli son durumla bağlı bunları dedi: "Vəziyyəti yaxşıdır. Artıq palataya köçürüblər. Elə bir narazılığı yoxdur. Fərəc də telefonda danışır. Vəziyyəti normaldır".

Müsavət başqanının müavini Tofiq Yaqublunun qızı Nigar Yaqublu oktyabrın 25-də atası ilə görüşüb: "Atamın səhhəti normaldır. Hər kəsə salam söylədi. Fərəc Kərimli ilə birlikdə Müsavatdan seçkiləri boykot etməyi gözləyirlər. Bu qərarın qəbul edilməsində daha israrlıdırlar".

Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin sədri İntiqam Əliyevin qızı Nərin Kamilsoy atasının səhhətinin yaxşı olduğunu, müalicəyə ehtiyacının olduğunu söylədi: "Heç bir yenilik

yoxdur. Sonuncu dəfə bir həftə öncə görüşdük. Əhvalı yaxşı idi. Dostlara salam söylədi. Telefonla danışır. Səhhəti əvvəlki kimidir. Müalicə ehtiyacı olsa da, müalicə olunmur".

Oktyabrın 29-da araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayılın növbəti apelyasiya məhkəməsi olacaq. Vəkil Fariz Namazlı son məhkəmə iclasının ola biləcəyini vurğuladı: "Ayın 29-da məhkəmədir. Ehtimal edirik ki, proses yekunlaşacaq. Çünki apelyasiya şikayətinin ilk iclasında məhkəmə istintaqı olmadan prosesin aparılması qərara alınıb. Sübutlar araşdırılmayacaq, şahidlər ifadə verməyəcəklər. Bu baxımdan çox güman ki, həmin gün proses yekunlaşacaq. Vəkilləri olaraq çıxışlarımızı edəcəyik. Məhkəmə qərarından hər hansı bir gözləntimiz yoxdur. Çünki indiyə qədər belə siyasi proseslərdə Apelyasiya Məhkəməsinin ədalətli qərar çıxardığını şahidi olmamışıq. Çox güman ki, bu da elə olacaq. Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü qüvvədə saxlanılacaq. Xədicə İsmayılın ümumi vəziyyəti yaxşıdır. Möhkəm olduğunu bildirdi, dostlara salamlarını çatdırdı".

F.Namazlı eyni zamanda vəkili olduğu İnsan Haqları Klubunun sədri Rəsul Cəfərovla bağlı da danışdı: "Rəsul bəyin kasasiya şikayətini təq-

General Vidadi Məmmədov da saxlanıldı

MTN-in kiçik və orta sahibkarlara təzyiç göstərməkdə ittiham olunaraq məsuliyyətə cəlb edilən yüksək rütbəli əməkdaşlarının həbsi dalğası, görünür, artıq başqa güc strukturlarına da çatır.

Virtualaz.org saytının əldə etdiyi məlumata görə, Vergilər Nazirliyinin Vergi Cinayətlərinin Təhqiqi Departamentinin rəisi, general Vidadi Məmmədov vəzifəsindən azad olunaraq, saxlanılıb.

General V.Məmmədov MTN-in sabiq rəhbəri Eldar Mahmudovun ən yaxın adamlarından idi. O, faktiki olaraq MTN-in Vergilər Nazirliyindəki nümayəndəsi sayılırdı.

Məlumata görə, Vidadi Məmmədovun MTN-də işləyən oğlu və Vergilər Nazirliyində çalışan digər yaxın qohumları da artıq işdən çıxarıldılar.

dim etmişik. Yəqin ki, 2-3 ay ərzində baxılar".

Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri Nemət Pənahlının həyat yoldaşı Həcər Pənahlı fevral ayında onun Qobustandakı cəza müddətinin başa çatacağını bildirdi: "Yaxınlarında Nemətlə bağlı müəyyən narazılıq yaranmışdı. Yanına başqa məhbus da gətirmişdilər. Müəyyən narazılıqdan sonra çıxardılar. Yene də tək qalır. Həftədə üç dəfə telefon-

la danışırıq. Səhhəti əvvəlki kimi yaxşı deyil. Fevralın əvvəllərində Qobustandakı cəza müddəti bitir. Başqa ümumi yere köçürəcəklər".

NIDA-çı gənc Rəşadət Axundovun həyat yoldaşı Türkan Hüseynova son durumla bağlı bunları dedi: "Heç bir şikayəti yoxdur. Sirac Kərimli ilə bağlı çox narahat olublar. Ona görə qorxublar. Başqa ümumi vəziyyəti yaxşıdır".

□ Cavansir ABBASLI

Təbliğat kampaniyasında son həftə başladı

Namizədlər kütləvi şəkildə iddialarından niyə geri çəkilir?

Noyabrın 1-də keçiriləcək parlament seçkilərinə sayılı günlər qaldı. Oktyabrın 31-i səhər saat 8:00-da bütün ölkə ərazisində seçkilərlə bağlı kampaniyaya son veriləcək.

Təbliğat dönməndən keçən 17 günü dəyərləndirsək, belə qənaətə gəlmək olar ki, əvvəlki seçkilərdən də sönük bir seçki mühiti müşahidə edirik. Seçki prosesində iştirak edən müxalif qurumların əsas narazılıqlarından biri qanunsuzluqları ilə bağlıdır. Çoxlu sayda müxalifət namizədlərinin qeydiyyatına problemlər yaradıldı. Təsadüfi deyil ki, seçkilərə az müddət vaxt qalmasına baxmayaraq, hələ də xeyli sayda qeydiyyat alınmayan iddiaçının şikayətləri məhkəmə mərhələsindədir.

Yarım aylıq təşviqat dönməndə əsas sual yaradan məsələlərdən biri də, kütləvi şəkildə namizədlərin iddialarından geri çəkilmələri oldu. İndiyə qədər 600-dən çox iddiaçı namizədliyini geri götürüb. İddiasından geri çəkilənlər ya

hakim partiyanın irəli sürdüyü, ya da iqtidara meyilli şəxslərdir.

Seçkilərə qatılan demokratik düşürgənin ümumi dəyərləndirməsini aldıq.

Müsavət Partiyasının Mərkəzi Seçki Qərargahının rəh-

bəri Gülağa Aslanlı təşviqat prosesindən keçən müddətin ciddi qanun pozuntuları ilə müşahidə olunduğunu qeyd etdi: "Seçki mühiti olmayan bir şəraitdir. Azərbaycanda hakimiyyət ümumiyyətlə, seçki keçirmək istəmir. Buna siyasi iradəsi çatmır. Seçkiləri kölgədə qoymaq üçün düşünülmüş addımlar atılır. Seçkilərlə görüşlərə ciddi maneələr var. Müsavat Partiyasına məşvəretçi səs hüquqlu məntəqələrə müşahidəçilər vermək üçün imkanlar tanınmır. Bir sıra dairələrdə görüş yerləri Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin ayırdığı yerlərlə məhdudlaşır. Hətta bəzi dairələrdə bir məhələ 10 nəfərlə görüşmək üçün DSK-lardan icazə alınması kimi absurd iddialar irəli sürülür. Hakimiyyət bütün hallarda resursları hesabına Müsavat Partiyasının namizədlərinin əhali ilə görüşlərinə şərait yaratmaq fikrində deyil. Hakimiyyət bir daha azad, ədalətli seçkilər keçirmək istəyində olmadığını bu hərəkətləri ilə təsdiqləyir. Namizədlərimizin hər birinin qələbə şansları yüksəkdir. 25 namizədin hər birinin bu şansı var. Amma bunun üçün ölkədə azad seçki mühiti, bərabər seçki rəqabəti yoxdur".

"AĞ blok"un seçki qərargahının rəhbəri Əhəd Məm-

medli təbliğat kampaniyası mərhələsində olan seçki mühitini belə dəyərləndirdi: "Bildiyimiz kimi, "AĞ blok"un 4 namizədi qeydə alındı. Onların hər birinin təbliğat dönməsi ilə razıyıq. Çünki hakimiyyətin yaratdığı məhdud imkanlar daxilində əlimizdən gələni edirik. Namizədlərimiz görüşlər keçirirlər, hər birinin seçki qərargahı gecə-gündüz işləyir. Sevindirici haldır ki, blokumuzun təsisçilərindən olan, 21 sayılı Nəsimi seçki dairəsindən namizədimiz Tural Abbaslının plakatlarının dükanların qabağına vurulmasına dükan sahibləri məmnuniyyətlə razılıq verirlər. Yəni insanların qəlbindən artıq əvvəlki illərdə olan qorxu silinib. Hakimiyyət nə qədər məhdud imkanlar yaratsa da, insanların Nəsimidə Tural Abbaslıya olan marağını görürük. Namizədlərimizin hər biri öz dairələrində favoritdir. Seçkilər azacıq da olsa, ədalətli keçilsə, 21 sayılı dairədən Tural Abbaslının qələbə qazanacağına şübhəmiz yoxdur. Ağsuda Zəka Sahib təbliğatı yüksək səviyyədə gedir. Onun əsas namizəd olduğunu artıq bütün ölkə bilir. Zərdəbdən Elbəy Əsədov və Nərimanovdan Xanlar Abbasın qələbə şansları da kifayət qədər yüksəkdir. Hər şey 1 noyabrdan asılıdır. Tural Ab-

baslı başda olmaqla, həmin gün hər bir namizədimizin qələbə qazanacağına inamımız tamdır".

"Azadlıq 2015" seçki blokunun seçki qərargahının rəhbəri Bəybala Əbilov da seçki mühitindən şikayətləndi: "Ümumi dəyərləndirməmiz müsbət deyil. Təşviqat prosesi çox zəif keçir. Seçki Məcəlləsində məhdudiyətlər, yerlərdə maneələr var. İstədiyimiz şəkildə seçkiləri keçirə bilmirik. Böyük dairələrdə görüş üçün cəmi bir yer ayrılır. Seçkilər uzun məsafə olduğundan gələ bilmirlər. Hətta plakat vurulmasına belə mane olurlar. Amma heç bir yerdə iqtidar partiyasının nümayəndəsinə maneçilik yoxdur. Blok olaraq 70-dən çox namizədimizdən 20-i seçkilərə qatılıb. Hər birini şanslı namizəd hesab edirəm".

AMİP katibi Elşən Mustafayev seçki mühitini keçən ilki bələdiyyə seçkilərinə bənzətdi: "Seçkilərdə təşviqat mühiti çox passiv keçir. Keçən il olan bələdiyyə seçkiləri kimi. Seçki mühitini insanların seçkiyə olan münasibəti ilə qiymətləndirə bilərəm. Əhali bu seçkilərə münasibətdə inamsızlıq nümayiş etdirir. Bu baxımdan namizədlərimizin şansı barədə fikir bildirmək çətindir".

□ Cavansir ABBASLI

“MTN işi” daha iki nazirliyi silkələyir

Eldar Mahmudovun nazir vəzifəsindən çıxarılması ilə Milli Təhlükəsizlik Nazirliyində başlamış hadisələrdən 1 həftə ötdü. E.Mahmudovun istefaya göndərilməsi ilə MTN-də başlamış həbslər, bu strukturda ciddi kadr dəyişiklikləri davam edir. Məlumatlara görə, nazirliyin rəhbər kadrlarının yarından çoxu, o cümlədən şöbə rəisləri, rayon MTN-in rəisləri artıq işdən uzaqlaşdırılıb. Müstəqil Azərbaycan tarixində ilk dəfədir ki, hansısa nazirlikdə bu qədər total şəkildə, həm də səbəbi tam izah edilmədən “təmizləmə” həyata keçirilir.

Təkcə son iki gündə Eldar Mahmudovun “sağ əli” kimi tanınan MTN-in Kadrlar Baş İdarəsinin rəisi, general-mayor Əlimusa Əliyev də daxil olmaqla Antiterror Mərkəzinin reis müavini polkovnik Nail Tağızadə, idarə rəisi polkovnik Nazim Lətifov, Kadrlar Baş İdarəsinin yüksək rütbəli əməkdaşı Aysel Əlizadə, o cümlədən nazirliyin bir neçə rayon şöbəsinin rəisi vəzifələrindən azad ediləblər. Amma bu “təmizləmə” təkcə MTN-ə məhdudlaşmır. Eldar Mahmudovun bütün dövlət qurumlarında olan kadrları hədəfdədir. İş orasındadır ki, sabiq MTN şefi hakimiyyət içərisində o qədər ciddi fiqura çevrilibmiş ki, bəzi nazirliklərdə özünə “nazir müavini”, “idarə rəisi” təyin etdirir və bunu gizlətmirmiş də. İndi isə onların işdən çıxarılması və məsuliyyətə cəlb edilməsi başlayıb. Bu proses gözlənilən idi. “Yeni Müsavat” həftəsonu bu mövzuda yazdığı manşet materialında MTN-də “partlayan bombanın qəlpələrinin” digər dövlət strukturlarına da sıçrayacağını yazmışdı.

Eldar Mahmudovun keçmiş iş yoldaşı - “vergi canişini”

Vergilər Nazirliyinin idarə rəisi, 3-cü dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri Vidadi Məmmədov vəzifədən çıxarılar “MTN işi” ilə bağlı Baş

Mahmudovun Afrikadakı daş-qaş biznesi: işə diplomatın da adı qarışdı

İstintaqa cəlb edilən Vergilər Nazirliyinin idarə rəisi Vidadi Məmmədovla sabiq naziri hansı maraqlar birləşdirirmiş - Fazil Məmmədovun da başı dərddə; MTN-in brilyant biznesinin sensasion təfərrüatları; yeni nazir elə Mədət Quliyev ola bilər; amma daha bir namizəd də var...

Porokurorluğun başladığı istintaqa cəlb edilib. V.Məmmədov bu ilin avqust ayında Vergilər Nazirliyində geniş səlahiyyətlər verilmiş Cinayət xarakterli vergi hüquqpozmalarnın təhlili və vergi borclarının alınması işinin təşkili baş idarəsinə rəis təyin edilib. İddiaya görə, o da MTN-in təlimatları əsasında iş adamlarını soyurmuş. V.Məmmədov iş adamlarını öz otağına çağıraraq istədiyi rüşvəti ala bilmədiyinə görə qandallatdıra da bilmiş. V.Məmmədovun rəhbərlik etdiyi yeni idarə ödənilməmiş vergilərin, faizlərin, maliyyə sanksiyalarının və inzibati cərimələ-

rin, borclarının ömlakına həbs qoyulmaq kimi geniş səlahiyyətlərə sahib olub.

“Yeni Müsavat”ın məlumatına görə, V.Məmmədovun istintaqa cəlb edilməsi və mümkün həbsi vergilər naziri Fazil Məmmədovun hakimiyyətdə ləxlamış mövqeyinə təsir edəcək, iş adamlarının MTN-də incidilməsindən nazirin nə qədər məlumatlı olması araşdırılacaq. Hər halda barəsində çoxsaylı şikayətlər olan V.Məmmədovun niyə cəmi iki ay qabaq daha geniş səlahiyyətli idarəyə rəis təyin edilməsinin hesabı sorulacaq. Bu təyinatda E.Mahmudovla yanaşı ver-

gilər nazirinin də nə qədər marağı olduğu araşdırılacaq.

Vidadi Məmmədovla E.Mahmudovun münasibətləri hələ Daxili İşlər Nazirliyində İqtisadi Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsində başlayıb, bir yerdə işləyiblər. Sözügedən idarə ləğv edildikdən sonra onların yolları ayrılıb, V.Məmmədov Vergilər Nazirliyində əməliyyatçı vəzifəsinə düzəlib. Amma belə görünür ki, məhz E.Mahmudov sayəsində əməliyyatçı vəzifəsindən Vergilər Nazirliyində ən mühüm posta yüksələ bilib.

MTN brilyant biznesini necə ələ keçirib - şok xəbər

MTN-in brilyant biznesini monopoliyaya aldığı barədə ötən saylarımızda xəbər vermişdik. Bu mövzuda daha sensasion məlumatlar almışıq. Məlumatlı mənbənin iddiasına görə, MTN brilyant trafikini bir neçə il əvvəl - AZAL-in təhlükəsizlik xidmətində qalmaqlı həbslərdən sonra nəzarətə keçirib. 2007-ci ildə MTN-in keçirdiyi əməliyyat zamanı AZAL-in Təhlükəsizlik Xidmətinin rəisi Emil Süleymanov, eləcə də MTN-in Binə Hava Limanındakı şöbəsinin rəisi Rafət Əliyev də daxil olmaqla daha bir neçə nəfər “Rusiyanın xeyrinə casusluq ittihamı” ilə həbs edilmişdilər. Bu iş mediada da ciddi rezonans doğurmuş və günlərcə müzakirə edilmişdi. Mənbə deyib ki, əslində bu həbslərdə məqsəd hava limanında bril-

yant idxalına nəzarəti ələ götürmək olub. “Çünki onların Rusiyanın xeyrinə işləyib ali dövlət rəhbərliyinin iqamətgahını dinləmək imkanları real deyildi. Onlar nə xarakter etibarilə buna risk edə, nə də bu cür müasir texniki vasitə əldə edə bilməzdilər”, deyə mənbə bildirib. Mənbəmiz daha bir sensasion iddiasında deyib ki, MTN rəhbərliyi hətta brilyant trafikini xaricdən yönləndirmək üçün Xarici İşlər Nazirliyindən səfirlik postu belə almağa nail olub. Qaynağımız bu biznesin yönləndirilməsi üçün daş-qaş ehtiyatları ilə zəngin bir Afrika ölkəsində Azərbaycanın səfirliyini yaratmağa nail olduqlarını deyib. Həmin ölkənin və səfirin adı redaksiyamıza məlum olsa da, bu mövzuda araşdırma

naşçıvanlı olsa da, iqtidarda “Bakı qrupu” kimi tanınan komandada təmsil olunurdu. E.Mahmudovun vurulması ilə “Bakı qrupu”nun ən nüfuzlu simalarından olan Əli Əsədovun istefası da gündəmə gəlib, mediaya onunla bağlı da ciddi faktlar ötürülür. Uzun illərdir Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı postuna iddialı olan Ə.Əsədovun MTN şefinin işdən çıxarılması ilə mövqeyi kifayət qədər zəifləyib. Ona görə də MTN-də “Bakı qrupu”na əks qrupdan birinin vəzifə alması əvvəldən şübhəli görünürdü. Bu səbəbdən də heç kimin gözləmədiyi halda, M.Quliyev birinci müavin təyin edildi.

Hakimiyyətə yaxın qaynaqlardan əldə etdiyimiz məlumata görə, belə bir ehtimal

apardığımız üçün hələ yazmırıq. Amma mənbə deyib ki, E.Mahmudovun istefaya göndərilməsindən sonra XİN indi həmin Afrika ölkəsindəki səfiri də geri çağırmaq istəyir. Amma onun da siyasi sığınacaq istəməsi ehtimalı olduğundan hələ ki gözləməyə qərar veriblər.

Yeni nazir - heç kimin gözləmədiyi yeni namizəd

Oktyabrın 19-da prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə ədliyyə nazirinin müavini, Penitensiar Xidmətin rəisi Mədət Quliyev milli təhlükəsizlik nazirinin birinci müavini təyin olunub. Eyni zamanda, yeni nazir təyinatı olana qədər nazir səlahiyyətlərinin icrası da M.Quliyevə həvalə edilib. Məlumdur ki, prezident daha bir fərmanla MTN strukturunda dəyişikliklər edib. Gözlənilir ki, MTN-in bəzi səlahiyyətləri Dövlət Sərhəd Xidməti, Müdafiə və Daxili İşlər nazirlikləri arasında bölüşdürülsün. Məlumdur ki, artıq gizli dinləmələrlə bağlı DİN-ə də səlahiyyətlər verilib.

Yeni nazirin kim ola biləcəyi ilə bağlı mediada bəzi isimlər hallanıb. Amma ənənəvi olaraq bu cür proqnozlar doğrulmur. Məsələn, elə M.Quliyevin nazir müavininin təyin edilməyi heç kimin ağına belə gəlməzdi. Məlumatlara görə, MTN şefinin bu cür sət vurulması həm də iqdarda ikinci sovyadın da zəiflədilməsi kimi yozulub. Çünki E.Mahmudov

var ki, M.Quliyev özü bir-iki aydan sonra nazir vəzifəsinə təyinat ala bilər. Daha bir ehtimal ədliyyə nazirinə yaxın olan Prezident Administrasiyasında hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Fuad Ələsgərovun namizədliyinin müzakirə edilə bilməsi. “ASAN xidmət”in əsas ideya müəllifi kimi tanınan F.Ələsgərovun hazırda prezidentin yanında etimadı yüksəkdir.

Müqavimət başladı, yoxsa...

MTN-in Antiterror Mərkəzinin qulluq mövqeyindən sui-istifadə etməkdə ittiham olunaraq həbs edilən sabiq rəis müavini, polkovnik İlqar Əliyev apelyasiya şikayəti verib. Virtualaz.org xəbər verir ki, İlqar Əliyev ona qarşı irəli sürülən ittihamlarla razı deyil və barəsindəki məhkəmə qərarından şikayət etməyə hazırlaşır.

Xatırladaq ki, MTN-in 7 əməkdaşına qarşı CM-in 302.2 (əməliyyat-axtarış fəaliyyəti haqqında qanunvericiliyi pozma), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 309.1-ci (vəzifə səlahiyyətlərini aşma) maddələri ilə ittiham irəli sürülüb. Onlar barədə məhkəmə qərarı ilə həbs qətimkan tədbiri seçilib. Ehtimal etmək olar ki, həbs edilənlər əsas fiqurun - Eldar Mahmudovun məsuliyyətdən kənar saxlanması ilə razılaşırlar və bu səbəbdən də müqavimət göstərməyə başlayırlar.

BTRİB-in rəis müavini “MTN işi” üzrə yoxlanılır - həbsi gözlənir

Bakı Telefon Rabitəsi İstehsalat Birliyində (BTRİB) “MTN işi” ilə bağlı yoxlamalar davam edir. Musavat.com-a daxil olan məlumata görə, artıq BTRİB-in baş direktor müavini Əhməd Mehdiyev də fəaliyyəti hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşları tərəfindən yoxlanılır.

Əldə etdiyimiz məlumata görə, Ə.Mehdiyevlə qurumun texniki direktorunun müavini Qalib Xəlilovun (onlar həm də yəznə-qayındılar-red.) qısa müddət ərzində böyük sərvətə sahib olması hər iki məmuru diqqət mərkəzinə gətirib. Belə ki, məlumatlara görə, Ə.Mehdiyev qayını Qalib Xəlilovun əli ilə qeyri-qanuni tikintilər aparıblar. Məsələ ilə bağlı araşdırmanın aparıldığı bildirilir.

Qeyd edək ki, milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudov vəzifəsindən azad edildikdən sonra onun qohumu BTRİB-in rəhbəri Beytulla Hüseynov hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanılıb. Daha sonra isə o, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar naziri Əli Abbasovun əmri ilə işdən azad olunub.

63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsinin deputatlığı namizəd, Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn "Yeni Müsavat" qəzetinə müsahibə verib. Həmin müsahibəni təqdim edirik.

- Pənah bəy, ölkədə builki Milli Məclisə seçkilər, demək olar ki, hiss olunmur. Siz də bu seçkilərdə deputatlığa namizədsiniz. Seçki kampaniyasının başa çatmasına isə cəmi bir həftə qalır. Vəziyyəti necə dəyərləndirirsiniz?

- Mənim namizəd olduğum 63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsində situasiyanı ümumi fonda əlahiddə, istisnavi hal hesab edə bilərsiniz. Hər halda bu günə vəziyyət belədir. Bizim dairedə seçki mübarizəsinin bütün komponentləri müşahidə olunur. Seçkilərlə açıq hava görüşlərindən tutmuş qara piara qədər. Və tam cəsarətlə deyə bilərsiniz ki, burada gündəmi biz diqtə edirik və rəqiblərimiz də geri qalmamağa çalışırlar. Amma əlbəttə ki, yamsılama əslə uduzur. Bizim təhlillərimizə görə xeyli qabaqdayıq.

- Rəqiblərimiz dediniz, orda mübarizədə neçə rəqibiniz var ki?

- Mənim rəqibim YAP Sabirabad rayon təşkilatının bəzi funksionerləri və ona dəstək verən bəzi yerli icra hakimiyyəti, bələdiyyə məmurlarıdır. YAP-ın rəsmi namizədi Elçin Quliyevin də az-çox öz resursları var. Lakin prosese təsir baxımından bu elə də ciddi rol oynamır.

- Yerli icra hakimiyyəti və bələdiyyə strukturlarının kampaniyada iştirakı qanunsuz deyilmi?

- Qanunsuzdur. Lakin mən açıq bəyan eləmişəm ki, müəyyən çərçivədə bu müdaxilədən şikayət verməyəcəm. Mənim şərtim odur ki, "karusel" olmasın, protokollar saxtalaşdırılmasın, qutuya saxta bülleten atılmasın. Qanunsuz da olsa digər başqa yollarla, məsələn, pul verməklə, inzibati resurslardan istifadə etməklə və sair bu kimi üsullarla həqiqi seçicini qutuya gətirib səsini alsınlar, nəticəni mən qəbul edərdəm.

- Pənah bəy, çox əmin danışırırsınız....

- Mən builki seçki kampaniyasında respublikada ən çoxsaylı açıq hava görüşlərini keçiribmişəm. Məsələn, Quruzma bələdiyyəsi ərazisindəki stadionda görüşdə 700-dən çox seçici iştirak etdi. Digər görüşlərimiz də bir qayda olaraq 200-dən çox insan iştirak edir. Belə görüşlər bəziləri, elə dostlarım üçün də gözlənilməz olub. Mənə dedilər ki, feysbukda həmin dostlardan biri adımı çəkməsə də bu izdihamlı görüşlərdə "iqtidar izi" gördüyünü və bu səbəbdən məni təbrik etmədiyini yazıb. Allah ağıl versin. Bu həftənin 3-cü günü saat 4-də Sabirabad şəhər bələdiyyəsinin mərasim evində böyük görüşüm olacaq. Həm də bu kütləvi görüşlər seçkilərlə görüşlərimizin görünən kiçik bir hissəsidir. Mən özüm həyətlərdə, məhəllələrdə, evlərdə, küçələrdə, bazarda, 5, 10, 20 nəfərin iştirak etdiyi yüzlərlə görüş keçirmişəm və seçkiyə qalmış bu sonuncu həftədə belə görüş-

lərin sayı bir neçəyə qatılacaq. Rayon seçki qərargahımızın, məntəqə seçki qərargahlarımızın üzvlərinin sayı yüzlərdədir və onlar da seçkilərlə iş aparırlar. Nail olacağıq ki, ünsiyyət qurduğumuz bir yer, seçici qrupu qalmasın.

- Seçkilərə münasibətdə ümumi laqeydlilik, süstlük, və passivlik şəraitində sizin

Sabirabadda bir Ceyhun Osmanlı sindromu var. Mənim fikrimcə, rəqiblərimiz Ceyhun Osmanlı olayının, təcrübəsinin Sabirabadın ictimai fikrində səbəb olduğu təlatümləri doğru-düzgün hesablaya, bu baxımdan elə də uğurlu namizəd müəyyənləşdirə bilməyiblər. Ona görə onlar həm də məcbur olub belə bir təbliğat üsulu seçdilər ki,

yan edirəm ki, Pənah Hüseyn deputat seçilsə, əlbəttə siyasi müxalifət mövqeyində qalmaqda davam edəcək, müxalifətçiliyindən əl çəkməyəcək, lakin təkcə müxalifət yox, siyasi mənsubyyətdən, ona səs verib-verməməsindən asılı olmayaraq bütün seçkilərin, bütün Sabirabadlıların, bütün Azərbaycan xalqının deputatı olacaq.

damda illərlə bir yerdə olduğumuz dostlarımızla yanaşı əhəmiyyətli şəkildə yeni, xeyli gənc var və bu, bütün görüşlərdə görünür. Opponentin, belə demək mümkünse, komandası isə demək olar ki, bütünlüklə 2010-cu ildəki Ceyhun Osmanlı komandasıdır. 2010-da Ceyhun Osmanlıya tərif yağdırıb onu Sabirabadın, Azərbaycanın xilaskarı

seçkilərində bütün istiqamətlər üzrə bizim gözləntilərimizin əksinə olaraq milli birlik dediyimiz modelin işləməyə başlaması üçün malik olduğu şansları təəssüf ki, doğrultmadı. Bütün siyasi müxalifət seçkilərə qatılması üçün irəli sürülən şərtlər yerinə yetirilmədi, hətta müzakirəyə alınmadı. Təəvvür edin ki, "Azadlıq 2015" seçki blo-

"Sabirabadlılar daha bir tarix yazacaqlar"

Pənah Hüseyn: "Heç də hər şeyin itirilmədiyi, yola davam qənaətindəyəm və uğur qazanacağıma da inanıram"

63 SAYLI SABİRABAD BİRİNCİ SEÇKİ DAİRƏSİNDƏN DEPUTATLIĞA NAMİZƏD HÜSEYN PƏNAH ÇODAR OĞLU

1957-ci ildə Sabirabad rayonunda anadan olub. 1972-ci ildə Sabirabad rayonu Qaraqaşlı kənd 8 illik məktəbini, 1974-cü ildə Sabirabad rayonu Quruzma kənd orta məktəbini, 1980-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetini, 1986-cı ildə AR Elmlər Akademiyası Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunun aspiranturasını bitirib. Elmi işini Moskvada SSRİ Elmlər Akademiyasının Sosiooloji Tədqiqatlar İnstitutunda, milli münasibətlər üzrə ən tanınmış sovet alimlərindən olan prof. M. S. Cənsovun rəhbərliyi altında həyata keçirib. 1987-1992-ci illərdə AR EA Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunda laborant, kiçik elmi işçi və elmi işçi vəzifələrində işləyib və Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda (indiki Azərbaycan Pedaqoji Universitetində) və Xarici Dillər İnstitutunda (indiki Xarici Dillər Universitetində) fəlsəfə fənnindən dərslər deyib. 1980-ci illərin sonu-90-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan milli azadlıq və demokratik hərəkatının aparıcı liderlərindən olub. 1988-1992-ci illərdə AXC-nin təsisçisi, AXC birinci və ikinci tərkib idarə Heyətinin üzvü, AXC Analitik Mərkəzinin rəhbəri və AXC İctimaiyyətlər Komitəsinin sədri olub. 1992-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Katibi və Baş Naziri vəzifələrində işləyib. 2005-2010-cu illərdə III çağırış AP Milli Məclisinin deputatı olub. Hazırda peşəkar siyasi fəaliyyətlə məşğuldur. 1999-cu ildə bir qrup tərəfdarları ilə Azərbaycan Xalq Partiyasını (AXP) təsis edib və həmin dövrdən AXP-nin sədridir.

Ailəlidir. Üç övladı var.

"AZADLIQ-2015"

"Mənim şərtim odur ki, "karusel" olmasın, protokollar saxtalaşdırılmasın, qutuya saxta bülleten atılmasın"

bəhs etdiyiniz bu fəallığın səbəbini necə izah edirsiniz?

- Açıqcası bu, dairedəki seçki-rafı ab-hava ilə əlaqədardır. Belə bir fikir formalaşmış ki, bu dairedə saxtakarlığa icazə və yol verilməyəcək. YAP rayon təşkilatı öz namizədi üçün çalışır və bu zaman icra hakimiyyəti və bələdiyyələrin resurslarından bəhrələnilir. Məsələn, inzibati qaydada öz namizədinin görüşlərinə müəllimləri, həkimləri, büdcədən maliyyələşən digər idarə-müəssisələri cəlb edir və bəzən də elə olur ki, məsələn, eyni məktəbin müəllimlərini 2-3 "gürüşə" aparırlar. Ancaq etiraf edirəm ki, bəzi hallar nəzərə alınmasa, mənə kampaniyada, nə icra hakimiyyəti, nə polis və nə də digər strukturlar tərəfindən kömək edilməsə də, ciddi maneələr də yaradılmayıb. Bu da bizə kifayət edir. Hər halda, bu, realıdır ki, şəxsi siyasi reyting və populyarlıq, tanınma baxımından indiki YAP namizədinin mənimlə Sabirabadda rəqabət aparması çətin, bəlkə də mümkün deyil. Bundan əlavə,

seçim Pənah Hüseyn-Elçin Quliyev arasında yox, iqtidar və müxalifət arasındadır, kimə səs verilməsi konkret namizədə yox, ölkənin rəsmi siyasi rəhbərliyinin kursuna münasibət məsələsidir. Əlbəttə ki, ölkədəki indiki real siyasi situasiya və siyasi qüvvələr nisbətində opponentin təbliğatının bu formada qurulması, mənim üçün ümumiyyətlə problem yaratmır desəm, doğru olmaz. Lakin əvvəla, dediyim həmin real siyasi situasiya gözle görünəcək, hiss olunacaq dərəcədə dəyişməkdədir. Həm də bu məsələdə rəqiblərimiz ifrata vardılar və cəmiyyətdəki müxalif əhval-ruhiyyəni ümumiyyətlə heçə saymaqla, mənə, strateji səhvə yol verdilər. Məsələn, mənim anadan olduğum kənddə süni bir görüş keçirib, məsələlərdən baş çıxarmayan birinin dili ilə "yox olsun müxalifət" şüarını səsləndirdilər. Sizi inandırmaq ki, orda olan YAP üzvləri belə buna əl çalmayıblar. Mən, onların əksinə, "Azadlıq-2015"-in Milli Birlik platformasından çıxış edirəm, hər yerdə bə-

Mən indiki gərgin vəziyyətdə cəmiyyəti siyasi qütblərə bölünməni dərinləşdirməyin yox, daxili gərginliklərin azaldılmasını, bunun ifadəsi kimi milli birliyin həyatı zərurətini irəli sürüb əsaslandırırıram. Sizi inandırmaq ki, bu məsələyə maraq, dəstək, sosial və siyasi problemlərə maraqlardan az deyil və indiki situasiyada bəlkə də daha çoxdur. Bizim platformamızdakı demokratik inkişaf və sosial dövlət şüarlarının milli birliklə üzvi sistem halına salınması, təqdim olunması insanlar tərəfindən tam anlaşımla qarşılanır. Bu gün gizli deyil ki, həm müxalif, həm də iqtidar düşürgəsində işləyib hazırlanan və son bir ildə həyata keçirilməyə cəhd olunan, təssüf ki, hazırda ciddi problemlərlə üzləşən, açıqcası bu seçkilərdə iqtidarın seçdiyi yanaşma üzündən ciddi böhran keçirən bu kursun şəxsləndirilmiş ifadələrindən birinin də Pənah Hüseyn olduğu bəllidir. Adamlar bu kursu və onu irəli sürənləri anlaşıqla qarşılayırlar və təqdir edirlər. Bundan əlavə, mənim seçki koman-

kimi təqdim edən eyni şəxslər, eyni sifətlər indi mənə rəqib olan Elçin Quliyevi tərifləyib ona səs verməyə çağırırlar. Elə bu hal rəqiblərimizin uğursuzluğunu əvvəlcədən müəyyən edib.

- Pənah bəy, zaman-zaman bir çoxları milli birlikdən danışır. Etiraf edək ki, bu anlayış bu səbəbdən yıxılır. Həm də bu anlayış çox mücərrəddir, ümumdür, hər siyasi qüvvə də öz marağı və mənafeələrini milli birlik adı altında siyasi bazara sürür. Sizin "milli birliyi-nizdə" nə var ki, insanların dəstəyini almağa ümid edirsiniz?

- Əvvəla, dünyada, regionda və konkret bizim ölkədə də açıq-aydın görünən geosiyasi, hərbi-siyasi, iqtisadi və sosial böhran cəmiyyəti həyəcandır və insanlar bu böhranın Azərbaycanda da fəsadlara səbəb olacağı ehtimalından ciddi narahatdır. Mən deyirdim ki, sosial instinktiv olaraq belə təhlükəli çıxış yollarının şərti kimi birləşmək məsələsi, milli birlik məsələsi önə çıxıb. Eyni zamanda bizim platformada bu anlayış, Qarabağ məsələsində dünya qarşısında vahid mövqe nümayiş etdirmək, iqtidarla müxalifət arasında geniş dialoq başlanması və bütün problemlərin danışıqlar yolu ilə həll edilməsi və nəhayət, din pərdəsi altında zühur edən ekstremizm və terrora qarşı mübarizədə cəmiyyətimizin birliyi-ni nəzərdə tutur. Və bir daha təkrar edirəm, bizim anlamda, seçki platformamız kontekstində milli birlik demokratik inkişaf və sosial dövlət və bunları reallaşdıracaq köklü islahatlarla bir sistem halında təqdim edilir. Müxalifətin mühüm bir kəsiminin böykot etdiyi bu seçkilərdə iştirakımızın da bu kursun tərkib hissəsi olduğunu insanlara izah etməyə çalışıram və mənə yuxarıda da dediyim kimi, bu, anlayışla qarşılanır. Hərçənd ki, bu kursun bizdən asılı olmayan səbəbdən hazırda ciddi böhran keçirdiyi də göz qabağındadır. Bu Milli Məclis

kundan 7 partiya sədrindən yalnız 3-ü namizəd kimi qeydə alına bildi. KXCP sədri Mir-mahmud bəy, Azadlıq partiyasının sədri Əhməd bəy, AİP sədri F.Əliyev, Aydınlar Partiyasının sədri Q.Əlibəyli, AXP sədrinin birinci müavini Q.Sadiqov, onlarla digər namizədlərimiz qeydə alınmadı. Əvvəzində, məsələn, bizim dairedə təməmilə qonardırma şəkildə 6-7 namizəd qeydə alındı və onların da 4-ü qeydə alınandan bir neçə gün sonra namizədliklərini geri götürdü, digər dördü də heç görünmür. Belə absurd olarmı? Televiziya efir vaxtının ləğv edilməsi ilə seçki bir tərəfə, seçki görüntüsünü belə yox elədilər. Lakin belə bir şəraitdə də ümid qalır ki, hələ çıxış yolları tükənməyib. Seçkilər hələ keçirilməyib. Boş qala biləcək yerlərə əlavə seçkilər imkanları qalır. Milli Məclisdən əlavə, yenə bizim platformamızdakı, Nazirlər Kabinetinin olli-qarxışlandırılması və siyasi müxalifət cəlb edilməklə milli birlik hökuməti yaratmaq və s. imkanlar da qalır. Son günlər hakim düşürgədəki təbəddülətlər, bunun yanğıları, bəzi anti-böhran tədirləri də yeni gözləntilər əhval-ruhiyyəsi doğurmuşdur. Tam əminliklə deyirəm ki, bu cür gözləntilər əhval-ruhiyyəsi şəraitində son illərdə müxalifət düşürgəsinin bütün kəsimlərinin iştirakı ilə işlənilən hazırlanmış və bu seçkilərdə "Azadlıq-2015"-in seçki platformasının əsasına qoyulmuş milli birlik, demokratik inkişaf, sosial dövlət konsepsiyası, köklü demokratik və sosial islahatlar proqramı nəzərə alınarsa, böhran situasiyasından çıxmaq üçün əlverişli siyasi-sosial mühit formalaşma bilər. Odur ki, heç də hər şeyin itirilmədiyi və yola davam qənaətindəyəm və uğur qazanacağıma da inanıram. Başqa düzgün alternativ də görmürəm. Sabirabadlılar 2005-də seçkilərdə bir tarix yazdılar. İnşallah bu dəfə də yeni bir tarix yaradacaqlar.

□ «Yeni Müsavat»

63 sayılı Sabirabad birinci seçki dairəsindən deputatlığa namizəd HÜSEYN PƏNAH ÇODAR oğlunun Seçki Platforması

Milli Birlik, Demokratik İnkişaf, Sosial Dövlət

S.R.

Mən Azərbaycanı milli-mənəvi dəyərlərə dayanan, müasir mədəniyyətlər səviyyəsində inkişaf etmiş, çağdaş dövrün tələblərinə cavab verən, beynəlxalq ictimaiyyətin və öz vətəndaşlarının rəğbətini qazanmış milli, demokratik, sosial dövlət kimi görmək istəyirəm. Bunun üçün ölkəmizdə demokratik və sosial yönümlü siyasi sistemin, azad rəqabətə əsaslanan iqtisadiyyatın yaranması, hüquqi dövlətin və vətəndaş cəmiyyətinin inkişafı üçün aşağıdakı tədbirlərin görülməsini, təcili və köklü islahatların aparılmasını vacib sayıram.

1. Erməni işğalı altındakı torpaqların azad edilməsi, ölkənin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə mənəyindən asılı olmayaraq təhdidlərin önənməsi üçün dövlət-xalq - vətəndaş biliyinin reallaşdırılması, Qarabağ məsələsində beynəlxalq aləm qarşısında ümummilli mövqə nümayiş etdirilməsi.

2. Hakimiyyətlə müxalifət arasında geniş formada siyasi dialoqun başlanması və mövcud problemlərin danışıqlar yolu ilə həll edilməsi.

3. Siyasi hakimiyyətin olmaq-saxlanma şəraitinin qorunması, siyasi və iqtisadi hakimiyyətlərin ayrılması və onlar arasında sağlam və yalnız qanunlarla tənzimlənən rəqabət mühitinin bərqərar edilməsi. Adı ciddi korrupsiya iddialarında hallandırılan məmurlar vəzifədən uzaqlaşdırılması, bələrlərində təhqiqat başlanması və təhqiqat başa çatana qədər onların ali dövlət hakimiyyəti orqanlarında rəhbər vəzifələr tutmalarına yol verilməməsi.

4. Siyasi amnistiya verilməsi, bütün siyasi və vicdan məhbuslarının azad olunması.

5. İnformasiya haqqında qanun liberallaşdırılması və diffamasiya haqqında qanunun qəbulu. Yazılı və elektron KİV-lərdə cəmiyyətin bütün təbəqələrinin, o cümlədən siyasi müxalifətin informasiya yaymaq və almaq hüququnun bərabərlik prinsipi əsas götürülməklə təmin edilməsi.

6. "Sərbəst toplaşmaq azadlığı haqqında" qanunda kütləvi aksiyaların keçirilməsini məhdudlaşdıran antidemokratik yasaqların aradan qaldırılması.

7. Vicdan və dini ibadət azadlıqları və o cümlədən hicab azadlığının təmin edilməsi. Dünyəvi dövlət çərçivəsində qalmaqla dinlərin və özəlliklə əhalinin böyük əksəriyyətinin özünü aid etdiyi islam dini tarixinin və əsaslarının öyrənilməsi sahəsində dövlət proqramının hazırlanması və həyata keçirilməsi. Milli Birliyə təhdid olan bölücü təriqətçiliyə və məssəbçiliyə yol verilməməsi, din pərdəsi altında aparılan ekstremizmə və terrorizmə qarşı mübarizə aparılması.

8. QHT-lərin qeydiyyatının sadələşdirilməsi və sərbəst fəaliyyət imkanlarının təmin edilməsi.

9. Siyasi partiyaların normal fəaliyyətinin təmin edilməsi üçün dövlətin üzərinə qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində əməli addımların atılması.

10. Yeni konstitusiya qəbulu. Yeni konstitusiya layihə-

ilə bağlı qanunvericilikdə müvafiq dəyişikliklər edilməsi.

15. Hakimiyyət orqanlarında rəhbər vəzifələrə seçilmə, vəzifə müddəti, təkrar seçilmə və s. kimi məhdudiyyət proseduraları konstitusiyada təsbit edilməsi.

16. Təhlükəsizlik sektoru üzərində parlament nəzarətinin təmin edilməsi məqsədi ilə müvafiq hakimiyyət strukturlarının Milli Məclisə hesabatlılığı qaydasının təsbit edilməsi. Siyahılı qüvvələrdə xidmət müddətinin peşəkar xidmət hərbi qulluqçularının sayının artırılması hesabına heqiqi hərbi xidmət müddətinin azaldılması. Bütün ali təhsil pillələri üzrə

23. İqtisadi fəaliyyət azadlığı və biznes mühitinin yaxşılaşdırılması üçün tədbirlər görülməsi, o cümlədən, orta və xırda biznes üzrə ombudsman institutunun yaradılması.

24. Xırda və orta biznesdən alınan vergilərin, o cümlədən gömrük vergilərinin ağırlıq hədədə qədər azaldılması. Azərbaycanın Dünya Ticarət Təşkilatına daxil olması.

25. Maaş və sosial ödənişlərin minimum hədləri və ya baza hissələrinin orta inkişaf etmiş Avropa ölkələri səviyyəsinə qədər artırılması.

26. Kredit böhranının həlli üzrə dövlət proqramının hazırlanması və həyata keçirilməsi

63 SAYLI SABİRABAD BİRİNCİ SEÇKİ DAİRƏSİNDƏN DEPUTATLIĞA NAMİZƏD HÜSEYN PƏNAH ÇODAR OĞLU

1957-ci ildə Sabirabad rayonunda anadan olub. 1972-cü ildə Sabirabad rayonu Qaraqaş kənd 8 illik məktəbini, 1974-cü ildə Sabirabad rayonu Quruzma kənd orta məktəbini, 1980-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetini, 1986-cı ildə AR Elmlər Akademiyası Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunun aspiranturasını bitirib. Elmi işini Moskvada SSRİ Elmlər Akademiyasının Sosioloji Tədqiqatlar İnstitutunda, milli münasibətlər üzrə ən tanınmış sovet alimlərindən olan prof. M. S. Cəfəyev rəhbərliyi altında həyata keçirib. 1987-1992-ci illərdə AR EA Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunda laborant, kiçik elmi işçi və elmi işçi vəzifələrində işləyib və Azərbaycan Pedaqoji İnstitutunda (indiki Azərbaycan Pedaqoji Universitetində) və Xarici Dillər İnstitutunda (indiki Xarici Dillər Universitetində) fəlsəfə fənnindən dərslər deyib. 1980-ci illərin sonu-90-cı illərin əvvəllərində Azərbaycan milli azadlıq və demokratik hərəkatının aparıcı liderlərindən olub. 1988-1992-ci illərdə AXC-nin təsisçisi, AXC birinci və ikinci tərkib idarə Heyətinin üzvü, AXC Analitik Mərkəzinin rəhbəri və AXC İcrayyə Komitəsinin sədri olub. 1992-1993-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Katibi və Baş Naziri vəzifələrində işləyib. 2005-2010-cü illərdə III çağırış AP Milli Məclisinin deputatı olub. Hazırda peşəkar siyasi fəaliyyətdə məşğuldur. 1999-cu ildə bir qrup tərəfdarları ilə Azərbaycan Xalq Partiyasını (AXP) təsis edib və həmin dövrdən AXP-nin sədridir.

Ailəlidir. Üç övladı var.

"AZADLIQ-2015"

sinin hazırlanması və müzakirəsi çərçivəsində prezident respublikasından parlament respublikasına keçid haqda geniş ictimai diskussiyalar aparılması.

11. Konstitusiyada Ali hakimiyyət və yerli özünüidarə orqanlarının proporsional-majoritər (qarışıq) seçki sistemi əsasında formalaşdırılması qaydasının təsbiti.

12. Bütün hakimiyyət qollarının azad, ədalətli, demokratik seçkilər yolu ilə seçilməsi. Seçki Məcəlləsinin demokratikləşməsi məqsədilə onda vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının, siyasi müxalifətin və beynəlxalq təşkilatların təklif və tövsiyələrini nəzərə alan dəyişikliklər edilməsi. Seçki komissiyalarının hakimiyyət və müxalifətin paritet əsasında təqdim etdikləri namizədlərdən formalaşdırılması.

13. Hakimiyyətin bölünməsi prinsipinə nail olmaq məqsədi ilə Nazirlər Kabinetinin və Milli Məclisin səlahiyyətləri genişləndirilməsi.

14. Müstəqil məhkəmə sisteminin formalaşdırılması üçün hakimlər korpusunun seçilməsi və fəaliyyət prinsipləri

hərbi xidmətə möhlət hüququnun tətbiq edilməsi.

17. Qanunvericilikdə iri şəhər bələdiyyələrinin yaradılması və bələdiyyə başçıların birbaşa seçilməsi qaydasının təsbit olunması.

18. AR-da qüvvədə olan normativ - hüquqi aktların korrupsiya və digər qanunazidd məqsədlərlə sui-istifadə hallarını ələhinə müstəqil ekspertizasının aparılması.

19. Korrupsiyaya qarşı Dövlət Komissiyasının siyasi müxalifətin və vətəndaş cəmiyyətinin iştirakı ilə, yenidən təşkil edilməsi. Mətbuatın və vətəndaş cəmiyyəti sektorunun təmsilçiliyi əsasında müstəqil antimonopoliya komissiyasının yaradılması və şəffaf şəkildə fəaliyyəti.

20. Yüksək vəzifəli məmurların və onların yaxın qohumlarının əmlaklarının, kapitalının və gəlirlərinin bəyan edilməsi qaydası tətbiqi.

21. Dövlət büdcəsindən maliyyələşən iş və xidmətlərin məcburi monitorinqi.

22. İqtisadi-maliyyə amnistiyası elan edilməsi. Leqallaşmış xüsusi mülkiyyətin toxunulmazlığına təminat verilməsi.

27. Neft gəlirlərindən hər bir vətəndaşa birbaşa pay verilməsinin təmin edilməsi.

28. Ana və uşaqların sosial (pensiya, müavinət və s.) imtiyazlarının bərpə edilməsi.

29. Dövlət ali təhsil müəssisələrində ödənişli təhsil sistemi ləğv edilməsi. Ödənişli təhsil sistemi saxlandığı müddətdə təhsil haqlarının artırılmasına yol verilməməsi.

30. Ümumi tibbi sığorta sisteminin tətbiqi.

31. Elm, mədəniyyət, idman və gənclərin inkişafına dair dövlət proqramlarının davam etdirilməsi.

32. Azərbaycan Respublikasının dünya azərbaycanlılarının yeganə müstəqil dövləti kimi beynəlxalq hüquq çərçivəsində qalmaqla onların hüquqlarının müdafiəsini öz üzərinə götürməsi.

33. Seçicilərin hüquq, maraqları və mənafelərinin dövlət və digər qurumlarla münasibətdə qorunması, seçki dairəsi ərazisinin iqtisadi-sosial problemlərinin həllinin qanunvericiliyə müvafiq formada mümkün olan ən fəal şəkildə iştirak etməsi.

Deyə biləcəyimiz

SON SÖZ...

Hüseynbala SƏLİMOV

Ölkə siyasətinin çox ağır statik duruma gəlməsinin, tamam süst vəziyyət almasının bir səbəbi aparılan sistemli siyasətdirsə, digər səbəbi də bizim müxalifət adamlarının tənbelliyi, biganəliyi və etinasızlığı ilə bağlıdır. Bəli, hər şeyi öz adı ilə adlandırmaq lazımdır...

Biz həmişə onlara - müxalifət adamlarına sayğı ilə yanaşmışıq, onlar haqqında mif yaratmışıq, onları zorla çəkib bu-günkü günə gətirib çıxarmışdıq...

Belə etməsəydik onlar siyasi marafonu çoxdan tərkmışdilər. Bu adamlar neçə illər jurnalistlərin və jurnalistikanın sayəsində gündəmdə qaldılar. Olsun.

Amma təzyiqli jurnalistləri və jurnalistikanı hədəf seçəndə onlar əllərini əllərinin üstünə qoymadılar, medianı müdafiə etmək üçün heç nə etmədilər. O qədər tənbelləşib, o qədər biganələşiblər ki, özlərinə əziyyət verib bir bəyanat da yaymırlar...

Deyərlər ki, bu ölkədə heç nə etmək mümkün deyil. Amma soruşmaq yerinə düşərdi ki, siz nəse etməyə cəhd etmişinizmi?

Məsələ də bundadır ki, cəhd də yoxdur və heç kim özünə əziyyət vermək istəmir. Düşünürlər ki, onların əvəzinə kimsə etiraz edəcək, kimsə bəyanat yayacaq, amma siyasi dividentlər bunların aktivinə yazılacaq, çünki bunlara elə gəlir ki, əsas işi görüblər, müxalifət institutlarını ələ keçiriblər...

Bu ölkədə kimdir müxalifət soruşanda əsas onların adı çəkilir, çünki müxalifətçilik də həmişə konkret institutlarla və ya strukturlarla assosiasiya olunur...

Amma daha düzgünü bu, onları ki, deyərsən ki, ölkədə heç bir strukturlaşmış müxalifət yoxdur, insanlar pərakəndə şəkildə etiraz edir, buna görə təqib olunur, hətta həbsə atılırlar. Onlar isə bunların, bir az əvvəldə dediyimiz kimi, siyasi dividentlərini mənimsəyirlər...

Burada mənim yadıma ayı və bal məsələsi düşür. Arı min cür əziyyət çəkir və min cür çiçəkdən bal çəkir. Axırda isə bu balı aylar yeyir...

Ona görə də bəzən adam düşünür ki, biz jurnalistlər də gərəki istiqamətlərimizi korrekte edək, elə edək ki, bizim balımızı aylar yeməsin...

Açıqı mən çoxdan siyasi təəssübkeşlik məsələsini bir tərəfə qoymuşam. Hətta müxalifətdən yazanda da ona görə yazmıram ki, onlara bu, bir dəstək olsun, sadəcə, bütün digər cəmiyyət özlərini olduğu kimi müxalifəti də araşdırmaq və təhlil etmək istəyirəm...

Gəldiyim qənaət də budur ki, artıq müxalifət yoxdur və üreyi istəyənlər onların ardınca bir salavat da çevirə bilərlər. Bəli, onlar yoxdur. Ona görə də heç kimsə müxalifət, müxalifət lideri deməyin... İstəsəydilər özlərini yada salmağın yolunu tapa bilərdilər. Amma istemirlər. Əgər onlar istemirlərsə, biz də lap dünəndən istəmirik...

Deyə bilərsiniz ki, bəs özün necə? Müxalifətçi deyərsənmi? Bircə onu bilirəm ki, mən 90-cı illərdə nə ilə məşğul olurdumsa indi də onunla məşğulam - yazıram, pozuram və bununla üreyimdən, necə deyirlər, bir tikan çıxaran kimi hiss edərəm özümü...

Deyə bilərsiniz ki, bəs müxalifəti niyə yada salırsan? Cavabım belə olacaq ki, adam bəzən ölümləri də yada salır, yaxşısına rəhmət oxuyur, pisinə isə lənət...

Bir də ki, mən siyasi təhlilçiyəm. Müəyyən mənada bu ölkənin siyasətindəki "aktor"ları, komponentləri, strukturları və institutları araşdırmaqla məşğulam...

Əslində onlar var, ya yox, bunun mənə elə bir istəyi yoxdur. O işlərlə ki, mən məşğul oluram, bunu qətiyyənlə müxalifətçilərə görə etməm...

Bir dəfə bir jurnalist dostum dedi ki, yazmaq lazımdır, sonuncu oxucu qalana qədər yazmaq lazımdır. Bu sözlər o vaxt mənim çox xoşuma gəlmişdi. İndi də onları əldə bayraq edib yazıram, bəzən tənqid edir, bəzən təqdir edir, bəzən də hətta məsləhət və təklif verməyə çalışıram...

Elə bu yazını yazmağa başlayanda da özümdən soruşdum ki, olmayan müxalifəti yada salmaqla düzgün mü iş görürəm? Sonra qərara gəldim ki, bəli, düz edirəm - mən ölkə siyasətini təhlil edərəm, siyasət isə kompleks anlayışdır...

Və nə yazıqlar ki, bu kompleks müxalifət anlayışı da daxildir, hətta o, olmasa belə, hətta o, maddi bir varlıq kimi özünü hiss etməsə belə...

Təbii ki, mən də istərdim, öz də çox istərdim ki, bizim ölkəmiz də elə qardaş Türkiyə kimi olsun, buralarda da seçki olsun, müxalifət olsun və siyasi tədbirlər olsun...

Amma yoxdur. Bu yoxluq üreyimi didsə də ondan həvəsiz, peşiman da olmuram, nə işlə məşğul olmuşamsa, onunla da məşğul oluram. Ən azı ona görə ki, hamı özünə cavabdehdir. Və boş-boşuna yaşamayanların bu ölkədə deyə biləcəyi son söz "Heç olmasa, mən cəhd etdim!" sözləri olacaq...

Sürpriz xoşbəxtlik

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Bəh-bəh... Adama elə gəlir hansısa Avropa ölkəsində yaşayırıq. O deyilən "Yeni Azərbaycan" gözləmədiyimiz anda qarşımıza çıxmışdır. Hər gün, hər yerdən xalqa xidmət soracağı gəlməkdədir. İki göz tamaşa eləməyə bəs etmir. Dörd göz lazımdır. Mən elə buna görə dördgöz olmuşam. Bəlkə də bu günlərdə rəmzi yubileyi qeyd olunan "Geriyyə, gələcəyə" filmindəki zaman maşınına minərək gələcəyə uçmuşuq.

Milli təhlükəsizlik nazirinin vəzifələrini icra edən adamın velosiped sürdüyü yerdə fotosu yayıldı. Daha sonra onun köhnə iş yerindəki mətbuat katibi belə bir açıqlama verdi: "Mədət müəllim facebook profilini bağlamağa məcbur oldu, çünki zəhmətkeşlərimiz minlərlə məktub yazıb onu təbrik edirdilər, o isə hamısına cavab verə bilmirdi. Dünən tək canına 200 məktuba "Ok" cavabı yazmış, 3500 statusu "layk" eləmiş və sənəsevərlərimiz üçün də "yutub"dan 50 mahnı paylaşmışdır. Lakin gördü hamıya cavab verməyə imkan yoxdur, xalqın məktublarını cavabsız qoymaq isə xalqa qarşı hörmətsizlik sayıla bilər, bu baxımdan profili bağladı. Buna görə hamınızdan üzr istəyir".

Dəhşətdir. Adam lap ağlamaq istəyir. Sevinc göz yaşlarıdır, təbii ki. Bizi bu cür xoşbəxt günlərə yetirən hökumətə Zərdab qaçqınları, Masallı köçkünləri, Samux didərginləri adından dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Heyf, Həbil müəllim bu günləri görmədi.

MTN-də gündə bir generalı işdən çıxarırlar. Orda general çıxarmaq sanarsan avtobus sürücüsünü marşrutdan çıxarmağa dönmüşdür.

Vergilər Nazirliyində idarə rəislərini sözün əsl mənasında dənləyirlər. Artıq dükan yoxlamağa adam tapılmır, dükançılar özləri-özlərini yoxlayıb xalq qarşısında hesabat verirlər. Hərçənd, dövlət rəhbərliyinin yoxlamaları qadağan edən sərəncamından sonra buna ehtiyac da yoxdur. Görünür dükançılar inersiya, ətalet nəticəsində yoxlamaları davam etdirirlər. Tezliklə bunun sonu çatacaqdır.

Polis naziri də hər gün bir neçə şöbə, rayon rəisini işdən çıxarır. Bir rəisi isə bölmədə dustağın döyülməsi və ölməsi siqnalına görə qovdu! İnanılmazdır. Kimin ağına gələrdi? Halbuki, biz öyrəşmişik polis insanın valideyni kimi bir şeydir, valideyn vuran yerdə gül bitər, heç vaxt buna görə rəis qovulmazdı. İndi isə qovurlar. Sanki bura Parisdir, Londondur, Berlindir.

Kənd təsərrüfatı naziri kəndə getmişdi! Televizorda özüm baxdım. Kəndlilərə deyirdi ki, baytarlarım sizin inəkləri yoxlayırmı, əgər yoxlamasalar xəbər verin, onlara mal iynəsi vuracağam.

Nəqliyyat naziri Neftçalada vətəndaşları qəbul edirdi. Doğrudur, Neftçalanın hansı nəqliyyat probleminin olması bizə məlum deyil və yaxşı olardı nəqliyyat naziri çökən Bakı avtovağzalında qəbul keçirsin. Bəlkə də elə zənn edib Neftçalada neft çalası var, satıb nazirliyin söküklərini yamayacaqdır. Hər halda, uğurlu addımdır - bundan qabaq nəqliyyat naziri ancaq İsveçrəyə gedirdi.

Bir deputatlığa namizəd Yasamalda 10 sutka həbs cəzası almış şəxsi azad etdirdi. Təsəvvür edin! Halbuki, qabaq BMT sədri gəlsə də onu buraxmazdılar, nəinki deputatxana spikeri. İndi isə namizəd adam buraxdırır! Tüküm biz-biz oldu. Bəziləri isə ürpeşdi.

Dövlət rəhbərliyi öz pulundan hər gün bazara nə qədər dollar atır ki, manat sabit qalsın, qiymətlər havaya uçub zəhmətkeşi incitməsin. Hər gün hakimiyyətin onlarla sadıq kadrları uca millətin yolunda qurban kəsilir, şaqqalanıb darvazadan asılır. Beş-on nəfər siyasi dustaq var, onları əfv sərəncamı da verilsə kompozisiya təmmələnərdi, minnətdarlığımız daha da aşıb-daşardı. Ümid edirəm, nəinki ümid edirəm, hətta əminəm siyasi rəhbərlikdə buna da qüdrət çatacaqdır. Yeni Azərbaycanın çiçəklənməsini qoy həmin yolunu azmış gənclərimiz də öz gözləri ilə görsünlər, türmədən baxmasınlar.

İntehası, adam qorxur ki, bu gedişlə bizdə kişilərin kişilərlə evlənməsinə də icazə veriləcəkdir.

Noyabrın 1-nə sayılı günlər qaldı. Hər nə qədər deyilsə də ki, gələcək seçkilər əvvəlki-lərdən heç nə ilə fərqlənməyəcək və nəticələri artıq bəllidir, bununla belə, o, ən azından müəyyən siyasi mərhələnin başa çatmasını simvolizə edən olay kimi seçiyə daşıyır. Söhbət həm daxili siyasətdəki proseslərin hansısa mərhələsinin yekunundan, həm də və əlverişli, bu seçkilərin Qərblə münasibətlərə gətirəcəyi aydınlıqdan gedir.

Şübhə yox ki, qarşıdakı illər hər mənada - istər daxili amillər olsun (neftin ucuzlaşması, manatın gözləyən təhlükələr, mümkün sosial-iqtisadi kolliziyalar), istərsə də xarici amillər toplusu (Rusiya faktorı, İŞİD və başqa radikal ekstremist ünsürlərdən gələn təhdidlər, transxəzər qaz layihələrinin taleyi, balans siyasətini davam etdirməyin çətinləşməsi və s.) baxımından hakimiyyət üçün kifayət qədər tələtli gözlənilir. Bu üzündən iqtidarın növbəti parlamentin əvvəlindən daha sözbəxan olmasında maraqlı olması dəqiqdir.

Böyük ehtimalla, seçki ərəfəsində MTN-də - hakimiyyətin əsas güc strukturunda aparılan tənzimləmələr də yeni və mürəkkəb dövrə hakimiyyətin ön hazırlığının tərkib hissəsidir. Bu qənaəti gücləndirən məqamlardan biri də odur ki, bu struktur çərçivəsində aparılan həbslər və təzə 1-ci müavin təyinatı sistem daxilində köklü islahatlardan çox, bu strukturda hakim qüvvəyə daha sadıq rəhbərlik formalaşdırmaq məramını xatırladır.

Hər halda, Mədət Quliyev Penitensiar Xidmətin rəisi postundan milli təhlükəsizlik nazirinin 1-ci müavini vəzifəsinə çox da yaxşı imiclə transfer olmayıb. Təkcə bir-iki fakt demək kifayətdir: onun dövründə, təkcə son 1 ildə türmələrdə ölkə ictimaiyyətini silkələyən qalmaqallı Lamiyə olayı yaşanıb, gənc dustaq Elşad Babayev zon əməkdaşları tərəfindən vəhşicəsinə öldürülmüş və qanı batırılıb, üstelik, işlə bağlı yeganə canlı şahid Yedigər Nuriyev də bir neçə həftə əvvəl müəmmal şəkildə dünyasını dəyişib, bütövlükdə sistemdə işgəncə faktları artıb və s. Ancaq belə görünür, cənab Quliyevin bu keyfiyyəti deyil, hansısa vəzə keçilməz başqa qabiliyyəti yeni posta təyinatı üçün əsas olub. Yeni sədaqət prinsipi.

Beləliklə, MTN-də seçki ərəfəsində baş verənləri ən əvvəl hakim siyasi sistemin öz daxili dayaqlarını möhkəmlətmək istəyinin təzahürü kimi dəyərləndirmək lazımdır. Bunu həmçinin, yeni mərhələdə yürüdülməli xarici siyasətin də bir anonsu saymaq olar. Çünki xarici siyasət daxili siyasətin davamı hesab edilir.

Cəmi bir həftə sonra - 1 noyabr seçkilərinin nəticələrinə Qərbin - ABŞ və Avropanın, demokratiya paytaxtlarının reaksiyasından bunun konturlarını görə biləcəyik. Bir məsələ var ki, rəsmi Bakı və Qərb yeni mərhələdə heç vaxt olmadığı qədər bir-birinə ehtiyac hiss edərək əlbəttə ki, ilk növbədə bölgədə və onun ətrafında gedən proseslərdə Rusiyanın sürətlə artan roluna görə.

Doğrudur, son illərdə Bakı-Moskva münasibətlərində xeyli yaxınlaşma gedib. Ancaq "qırmızı xətt" deyilən anlayış da var ki, ondan o yana Azərbaycanın bütövlüklə Kremlin siyasi-hərbi təsir arealına girməsi,

Bakı-Qərb münasibətləri bir həftə sonra: strategiyalar dəyişəcəkmi?

Parlament seçkiləri tərəflərin "qırmızı xətt"ə nə dərəcədə yaxınlaşdığını göstərəcək; Rusiyanın bölgədə sürətlə fəallaşması, Gürcüstanın Moskva şəhəli reveransları demokratiya paytaxtlarını yeni və çevik qərarlar vermək zorunda qoyur...

bununla da öz suberenliyi itirməsi gəlir.

Bunu kim bilməsə də rəsmi Bakı yaxşı dərk edir. Onu da dərk edir ki, Rusiya Azərbaycanın 1 nömrəli probleminin - Dağlıq Qarabağ məsələsinin həllində ciddi heç nə təklif etmədən Azərbaycanı qazanmaq, öz hərbi qüvvələrini Dağlıq Qarabağa yeritmək istəyir.

Azərbaycan bu cür qorxulu perspektivdə yalnız Qərblə, xüsusən də ABŞ-la münasibətləri təcili qaydaya salmaqla, yeni Rusiyaya güclü alternativ qoymaqla qaça bilər. Bu mənada seçkidən sonra Bakının Qərb strategiyasında pozitivə doğru dəyişiklik istisna deyil. Bunun kulminasiya nöqtəsi isə Azərbaycan prezidentinin noyabrda Antalyada keçiriləcək G-20 sammitinə qatılması ola bilər.

*****

Söz yox ki, Qərb də situasiyanın fərqindədir və Azərbaycanla bağlı strategiyasına korrektə etmək zorunda görünür. Çünki söhbət həm də Rusiyanın Xəzər hövzəsində aktivləşməsi ucubundan transxəzər qaz layihələrinə - Avropanın Moskvadan qaz asılılığını minimuma endirəcək tranzit xətlərə yeni təhlükələrdən gedir. Belə vəziyyətdə ABŞ və Avropa qarşılıqlı əlaqələr üçün ikinci dərəcəli önəm kəsb edən mövzuları kənara qoyub Azərbaycan və Türkmənistanı Kremldən qorumaq impertivi ilə üzleşir.

ABŞ və Avropa Birliyi və

ziyyətin ciddiliyindən çıxış edib tələməyə vadar edən amillərdən biri də Gürcüstanın son vaxtlar Rusiyaya müəmmal reveransları erməni, Tiflisin Rusiya qazından asılılığını artıracaq addımlar atmağa hazırlaşması ilə bağlıdır...

*****

Bu xüsusda xarici analitiklərin fikirləri də maraqlıdır. Məsələn, Almaniyə-Rusiya Forumunun elmi direktoru, politoloq Aleksandr Rar son vaxtlar Qərbin Cənubi Qafqaz regionuna, o sırada Qarabağ məsələsinə, Azərbaycan və Ermənistan seçkidən sonra Bakının Qərb Qərbdə siyasi imkanların çatışmazlığı ilə əlaqəli olmadığını düşünür, həmçinin, iki ölkənin apardığı xarici siyasətə bağlıdır.

Sitat: "İş ondadır ki, nə Ermənistan, nə də Azərbaycan "Şərq tərəfdaşlığı" proqramına Avropa Birliyinin istədiyi kimi lazımı diqqət və maraq göstərmədi. Ona görə də avropalıların maraqlar fokusu yerini AB ilə inteqrasiyanı dərinləşdirməkdə maraqlı olan və Assosiasiya sazişlərini imzalayan Ukrayna və Moldovaya doğru dəyişdi".

Politoloqa görə, bu səbəbdən Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması Avropa maraqlarının ucqarlarına atılıb: "Əlbəttə ki, konfliktin qızışmasının Avropaya dəxli olacaq. Ancaq bu gün Avropanın özündə kəskin problemlər var: Yunanıstan, qaçqınlar, maliyyə və Ukrayna böhranları aradan qaldırılmayıb. Yekunda

belə mənzərə alınır ki, Avropa hər yerdə yanğınsöndürən ola bilməz. Odur ki, ona yalnız Azərbaycanla Ermənistanın öz aralarında razılığa gəlməsinə ümid etmək qalır".

Bununla belə ekspert hesab edir ki, Cənubi Qafqaz əlaqələrin kəsilməsindən söhbət gedə bilməz: "Avropa Birliyinin nümayəndələri onsuz da daim Bakıya səfər edirlər. Axı Azərbaycan Avropaya Avropa energetik siyasətini reallaşdırmaq üçün lazımdır. Yeni Avropa Qərb siyasi dəyərlərini qəbul etmək istəməyən ölkələrdə baş verənlərə həmişə tənqidi yanaşacaq. Ola bilsin, bu ölkələrdə hətta heç vaxt Avropanın arzuladığı Qərb demokratiya sistemini qurulmasını, bununla belə, vəziyyəti dramatikləşdirməyə, əlaqələrin kəsilməsindən danışmağa da dəymir".

*****

Ekspertin sözlərindən də görmək olar ki, Qərb regionun açar ölkəsi olan və Rusiyaya tərəf yuvarlanmaqda olan Azərbaycan xilası üçün öz strategiyasına düzəlişlər etmək imperativini hiss edir. Bəs, düzəliş olacaqmı?

Noyabrın 1-dən sonra yəqin ki, ilkin simptomlar məlum olacaq. Bir şey bəllidir ki, bunun tez baş verməsi üçün Bakı da öz növbəsində xarici siyasət strategiyasına sət geosiyasi reallıqlardan doğan düzəlişlər etməlidir.

□ Analitik xidmət

Rusiya prezidenti Suriya böhranının həlli ilə bağlı yeni təklif irəli sürüb. Hələlik Moskvanın yeni variantına dünya ölkələrinin hansı reaksiyanı verəcəyi məlum deyil. Bu plan Suriya prezidenti Bəşər Əsədin Moskva səfəri zamanı açıqlanıb. Yalnız o məlumdur ki, Suriya müxalifəti Bəşər Əsədlə siyasi keçid prosesini rədd edib.

lülə Əsəd lazımdır. Bu səbəbdən Suriya ordusu gücləndirilir. Amerikalıların ötən gün hərbi yardımlarının "yanlışlıqla" kürdlərin əlinə keçməsi onu göstərir ki, Vaşinqton kürdlərin Rusiyanın nəzarətinə keçməsindən çox ciddi narahatdır.

Bu səbəbdən də bölgədə hər kəs fəallaşmış. İlin sonuna isə az qalıb. Bəşər Əsədin güclənməsi, xüsusən də ölkənin

Paraqvayda olsa, "vay-vay" deyərdik...

Xalid KAZIMLI

Hər şey hamıya çox adi gəlir. İnsanlar nə boyda faciələrin içində olduqlarının fərqində deyillər. Sanki elə bu cür də olmalıymış. Uzun illər öncə biz bu gün ölkəmizdə baş verən hadisələrin eynisini Meksika, Çili, Peru, Honduras, Kolumbiya, Paraqvay və başqa ölkələrdə olması barədə oxuyur, müvafiq məzmunlu filmlərə baxar, dəhşətə gələr, "vay, vay" deyərdik.

Fikirleşərdik ki, bu ölkələrin xalqı necə də məzlumdur, yazıqdır, işsizlik, kasıbçılıqla yanaşı, hüduzsuz səlahiyyətlərə sahiblənmiş odioz generalların əlində əsir-yesirdir.

Həmin bədii, sənədli, publisistik əsərlər bizdə siyasi rəqibləri oğurlayan, həbs edən, özəçəçiliyi, insan alveriyi, narkotik ticarəti ilə məşğul olan generalların necə dəhşətli bir xunta rejimi qurması barədə dolğun rəy yaradardı.

Amma bu gün bu hadisələrin içindəyik və dəhşətə gələn yoxdur, varsa da, çox azdır.

Bu, ona görə belədir ki, biz uzun illər boyunca bu duruma alışmışıq, alışdırılmışıq. Ətrafımızı sarmış neqativ hallar, əyintilər, pozuntular normaya çevrilib. Hətta bir ovuc elitər zümrənin ən ağır cinayətlər (narkotik maddə alveri, qətl) törədərək cəzasız qalması da artıq adi hal kimi qarşılanırdı.

Bir nazirin oğlu və ya ikinci mənqadan olan yaxın qohumları jurnalisti vəhşicəsinə döydürə, ölkədə böyük bir qalmaqla yarada, sonra da altından asanca çıxıb gəlirdilər.

Hər gün neçə-neçə adamın cibindən, hətta anus dəliyinədən 9-10 qram narkotik maddenin tapılıb çıxarıldığı ölkədə hansısa yüksək vəzifəli şəxs sərhəddən 3 ton maye heroin keçirə bilər, qonşu dövlətin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən ifşa olunur, amma öz ölkəsində adı belə çəkilmir.

Dövlət başçısına şəxsi sədaqətsizliyi, daha dorusu, xəyanəti üzündən vəzifəsindən götürülən, həbsə alınan nazirlərin məhkəməsində dövlət ittihamnaməsi oxunarkən sadalanan mülklərin, varidatın siyahısını qoşa qəzet səhifələri tutmur. Amma adam liderinə sadiq olsaydı, indiyə bu varidatı ikiye qatlamış olardı.

Bu kimi müdhiş faktlardan çox saymaq olar. Hamı detalları ilə olmasa da, ümumi şəkildə hər şeyi bilir.

Hər kəs bilir ki, bu ölkədə xalq və dövləti talamaq imkanı olanların hər biri bunu edir - biri az, biri orta, biri çox, hər kəs öz ranqına görə.

Hamı bilir ki, bu ölkənin məhkəmələrində pul basıb qan batırmaq, eləcə də pul gücünə məsum insanları şərətləndirib türmədə yatırtmaq mümkündür.

Hər kəsə əyandır ki, şəhərin küçələrində şütüyən 200 minlik avtomobillər, şəhərin kənarındakı milyonluq (2-20 milyon dollarlıq) villalar oğurluq və haram pullarla əldə olunub.

Böyük oğurluqların və böyük talançılığın leqallaşdığı ölkədə bütün bunlar heç kəsə qəribə gəlmir, hətta daha pisi odur ki, insanlar bu böyük, mütəşəkkil cinayət qruplarının üzvü olmağa çalışırlar. Bundan ötrü iriməbləqli rüşvət verməyə də hazırdırlar - neqliyyat, vergi müfəttişi, hakim, polis, ədliyyə işçisi, gömrükçü olub xalqı soymaq üçün.

Hər növ cinayətlərin leqallaşdığına görədir ki, bu ölkədə generalların girovgötürmə, xərac tələbetmə, şantajla əlatma kimi cinayət eməlləri törətməsi və ifşa olunması xalqın tükünü tərptəmir. Axı generallar başqa bir şey etməyiblər, hamı necə olubsa, onlar da elə olublar.

Ölkənin idarə olunma üsulunu klassik xunta vərdişlərindən artlayaraq sağlam, normal, qanuni müstəviyə oturtmaq çətin olacaq. Bundan ötrü inqilabi tədbirlər görmək, sərt rejim bərqərar etmək lazımdır. Bu, kütləvi cəzalandırmalar olmadan başa gələn iş deyil.

Həm də kim kimi cəzalandıracaq? Cəza mexanizmi tam şəkildə cəzalandırılmalı olan adamların əlindədir və onlar bu işi bir yerə qədər apara bilərlər, su öz boğazlarına çıxanda, təbii ki, şlüzü bağlayacaqlar.

Qanunların pis-yaxşı işlədiyi, qanunçuluğa az-çox riayət olunduğu sovet dövründə bu cür ağır cinayətlərə bulaşmış generalların mütləq güllələyirdilər. Bizdə isə onların cəzası təxminən qonşunun hinindən toyuq oğurlayan oğrunun cəzası qədər olacaq və bir neçə ildən sonra azadlıq çıxacaqlar.

Beləcə, köhnə oğurları yeni oğurlar əvəz edəcək - ənədəzəni aşmasalar, xəyanət eləməsələr, zavalı gəlməyəcəklər.

Rusiya mediasının məlumatına görə, Putin təklifini Kremldə bu həftənin birinci günü Əsədlə keçirdiyi görüşdən sonra açıqlayıb. Daha doğrusu, Əsədlə müzakirədən sonra hazırlanıb. Bu baxımdan indiki zamanda bu planın beynəlxalq güclər, əsasən də ABŞ tərəfindən qəbul olunması inandırıcı görünür. Ancaq Putinin tutumu onu deməyə əsas verir ki, Rusiya beynəlxalq ictimai rəyi bu plana dəstək verməsi üçün inandırmağa çalışacaq. Məsələ ondadır ki, son aylarda Avropada da Suriya mövzusunda fikir ayrılıqları var.

Plana gəlinə, o, ilk növbədə Suriyada iqtidar və müxalifət arasında dialoqun başlanması nəzərdə tutur. Eyni zamanda bu prosesə xarici müdaxilənin dayandırılmasını təklif edir. Həmçinin, planın birinci bəndində bütün qüvvələrin terrora qarşı birgə mübarizəsini təklif olunur. Bu sırada Suriya ordusu ilə yanaşı Milli Müdafiə Qüvvələri, kürt silahlıları və terrora qarşı olan müxalif qüvvələr qeyd olunur.

Planın ikinci maddəsində mübahisəli bölgələrdə dövlət təşkilatları və qurumların gücləndirilməsi və siyasi həll prosesinin başladılması üçün gərəkli şərtlər yaradılması vurğulanır.

Üçüncü maddədə isə İslam alimləri və dini liderlərin müzakirələrə qatılması, böhranın həlli prosesində iştirakı təklif olunur. Bununla da danışıqlar prosesinin dərinləşdirilməsi nəzərdə tutulur.

Planın dördüncü maddəsində Suriyada iqtisadi və sosi-

Putinin 5 maddəlik Suriya planı alınacaqmı?

Rusiya Suriya böhranında güclü tərəfə çevrilir, Qərb isə ənənəvi mövqelərini bərpa etməyə çalışır...

al sahədə yenidənqurma üçün yol xəritəsinin hazırlanması təklif olunur. Xüsusən də savaş bölgələrində məktəb, xəstəxana, evlər və sair infrastrukturun bərpası nəzərdə tutulur.

Beşinci maddə isə xarici ölkələrin, həmçinin beynəlxalq maliyyə qurumlarının Suriyaya yardım etməsini təklif edir.

Planın detalları haqda məlumat verilmir. Ancaq ötən gün Sergey Lavrovun Səudiyyə Ərəbistanı xarici işlər naziri Adil əl-Cubeyr ilə görüşdən sonra Suriya müxaliflərinə İŞİD-ə qarşı mübarizədə havadan dəstək verə biləcəklərini bəyan etməsi Putinin planı ilə bağlı Yaxın Şərqi aparıcı dövlətləri ilə danışıqların aparıldığına göstərir. Aydın məsələdir ki, ABŞ və onun bölgə müttəfiqlərinin Suriyada öz maraqları var. Rusiyanın Suriya planı ilə eyni günlərdə Səudiyyə kralı ilə ABŞ dövlət katibinin Suriya müxalifətinə dəstək mövzusunda anlaşması kəşifən maraqların təzahürüdür. Suriya mə-

sələsində köklü dəyişikliyin olmasını və bunun labüd olduğunu hər kəs anlayır. Ancaq hər kəs yeni Suriyadan daha çox pay, yağlı tikə əldə etmək istəyir.

Rusiya son illərdə ilk dəfə olaraq Suriya məsələsində pərdə arxasından çıxdı və əsas oyunçu olduğunu göstərdi. Rusların əməliyyatları artıq Qərbi də hərəkətə gətirib. İndi ABŞ-da da anlaşırlar ki, Rusiyanın kəskin müdaxiləsi qüvvələr nisbətini Əsədin xeyrinə dəyişdirdikdən sonra artıq Qərbin rolu tamamilə azalacaq. Regionun ərəb ölkələri isə realılıqla barışıq ruslarla anlaşacaq. Təbii ki, söhbət Əsədin deyil, Suriyanın taleyindən gedir. Əgər ruslar ilin sonunadək maraqlı və ya belə desək, iştirakçı dövlətlərin böyük bir qismini təmin edəcək taktika ortaya qoyulasalar, aydın məsələdir ki, bir çox dövlətlər anlaşmaya gedəcəklər.

Ancaq belə anlaşmanın olmasını üçün hələlik ruslara güc-

ikinci böyük şəhəri (sənaye paytaxtı - K.R.) Hələbin qalan hissəsini ələ keçirməsi savaşın taleyini psixoloji olaraq həll edə bilər. Ruslar isə o zaman danışıqlar masasına güclü Əsədlə oturmaq şərtlərini dikte edə biləcəklər. Bölgədə dövlət olmayan ən təsirli gücə çevrilmiş kürdlərin Rusiyaya rəvans etməsi ABŞ-ı narahat edir.

Putin artıq planının birinci hissəsini həyata keçirir. Suriya ordusu, kürdlər və könüllü birliklərlə birlikdə terror qruplarına qarşı savaşır. Eyni zamanda digər qruplara da qapı açıq. Bu isə dünənə qədər məntəqədə əsas diktəedicilik güc olan Qərbin siyasi və hərbi cəhətdən mövqelərini zəiflədir. Bu mənada Suriyada savaşın qarşısında aylarda daha da şiddətlənəcəyini düşünməyə əsas var. Belə demək olarsa Suriya Vyetnam və Əfqanıstandan sonra ruslarla amerikalıların növbəti savaş meydanına çevrilir.

□ **KƏNAN**

Münaqişələrin həlli açarları nədən Rusiyanın əlinə keçir?

Politoloq Qabil Hüseynli sirləri açıqladı

Postsovet məkanının ardınca, yaxın Şərqdəki münaqişələrdə də açar rolunu Rusiya öz üzərinə götürməyə başlayıb. Rusiyanın Suriya böhranında güclü tərəfə çevrilməsi və artıq bütün dünya bu məsələdə Moskva ilə razılığa yollarını axtarır. Artıq dünya mediası və siyasətçiləri Suriya böhranının da həlli açarının məhz Rusiyada olduğunu qeyd edir.

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, Suriya problemi də daxil bir çox münaqişələrin həlli açarının Rusiyada olması, Rusiyanın siyasətinin, taktikasının düzgün olması ilə bağlı iddialar yanlışdır: "Mən güman etmərəm ki, Rusiyanın uğurlu siyasəti nəticəsində problemlərin açarı bu ölkənin əlinə keçir. Rusiyanın yaxın Şərqdə, Suriyada fəallaşması daha çox Amerikanın yeritdiyi astagəl siyasətin, hətta mən deyərdim belə hallarda ABŞ-ın maraqları ilə daban-dabana zidd siyasə-

tinin nəticəsində baş verir. ABŞ İraqdan öz qoşunlarını çıxarmasaydı, regionda nə Rusiya, nə də İŞİD meydan sulaya biləcəkdə. Üstəlik, ABŞ Suriya azadlıq ordusunun yaradılması və formalaşdırılmasında çox zəif formada iştirak etdi və həmişə Türkiyə ilə didişmə şəraitində Suriya azadlıq ordusunun yaradılmasına, təlim keçməsinə zəif dəstək verdi. Özü də bu dəstək qismüddətli oldu. Suriya azadlıq ordusunun mübarizə taktikasına Türkiyənin özü də axıra qədər düzgün

Qabil Hüseynli

rəhbərlik edə bilmədi. Amerika və onun müttəfiqləri Suriya cəbhəsindən qoşunlarını geri çəkmələri barədə bəyanat verdilər. Bu azmış kimi Türkiyə sərhədində qurulmuş Petriot

tipli raketlərin hamısını söküb apardılar. Beləliklə, Rusiyanın bölgəyə daxil olması və əl-qol açması üçün şərait yetişdi. Bu və digər amillər Suriya probleminə də Rusiyanın söz sahibinə çevrilməsinə gətirib çıxardı. Yeni belə demək mümkündürsə, bir sıra münaqişələrin həlli açarını Rusiyaya ABŞ-ın və müttəfiqlərinin astagəl, yanlış siyasəti vermiş olur. Bu, düzgün taktika deyil. ABŞ və müttəfiqlərinin bax, bu yanlış taktikası Rusiyanın dünyadakı nüfuzunu artırır, Rusiyanı söz sahibinə çevirir. Boş qoyulan meydanı bölgədə Rusiya tutur".

Bununla belə, Q.Hüseynli hesab edir ki, Rusiyanın Yaxın Şərq bataqlığında təkbaşına uğur qazanması asan məsələ deyil: "Bölgədə vəziyyət gədikcə daha da pisləşəcək və Rusiya üçün elə də asan olmayacaq. Artıq ABŞ müdafiə naziri dünəndən bildirir ki, İraqa, Suriyaya quru qoşunları yeridəcəklər. Belə görünür ki, ABŞ nəhayət, bölgəni tərk etmək və Rusiyaya buraxmaq kimi yanlışlığını düzəltmək istəyir. Ona görə də belə söyləmək mümkündür ki, Yaxın Şərqdə məsələlər hələ başa çatmayıb".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Baxış bucağı

Neft Araşdırmaları Mərkəzinin rəhbəri İlham Şabanla Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin qonşuluğunda görüşdük. Müsahibəmi bu ünvana bağlayan tellərdən danışmaq artıqdır. İlham bəy bir zamanlar reytingi ilə "meydan oxuyan" bu ali təhsil müəssisəsinin avtomatika fakültəsində təhsil alıb, daha sonra "Azneft" istehsalat birliyində kəşfiyyat quyuları üzrə əməliyyat operatoru vəzifəsində çalışıb. Elə ölkənin taleyində həlledici rola malik olan neft-qaz məsələlərindən, islahat gözləntilərindən, gömrüklə bağlı yeniliklərdən bəhs edən söhbətimizə universitetlə bağlı düşüncələrini bölüşməklə körpü saldık:

- Neft Akademiyası artıq Dövlət Neft və Sənaye Universitetinə transformasiya edilib və onun rektoru nə neftçi, nə kimyaçı nə neft sənayesinin avtomatikası üzrə olan mütəxəssis deyil. O, metallurqdur. Mən bu təhsil ocağında oxuyanda onunla fəxr edirdim, elə hər bir mənada... Bakıda hansısa bir təhsil ocağı "AZI" ilə elmdə, olimpiadalarda, mədəni-kültüvi aktivlikdə, idmanda müqayisə oluna bilərdimi? Bunun üçün onların sadəcə imkanları yox idi. Çünki o zamanın Neft və Kimya İnstitutu bütün SSRİ-də məşhur idi, burada 3 minə yaxın xarici tələbə təhsil alırdı. 1988-ci ilin aprelində bu instituta Moskvadan rəngli displeyli IBM kompüterləri verilmişdi ki, o zaman heç Mərkəzi Komitədə yox idi. Təbii ki, təhsilin səviyyəsi də yüksək idi. Burada qayda-qanun rektor İbrahimov olanda dillər əzbəri səviyyəsində idi. Hətta 80-ci illərdə "KVN"-də belə bir fraza vardı ki, SSRİ-də 3 yerdə siqaret çəkməklə mübarizə tam həllini tapıb: 1-ci Aeroflotda, 2-ci Metropolitendə və AZI-NEFTEXİNM-də. Professorlar belə 4-cü mərtəbədəndə düşüb 1-ci mərtəbədə, xüsusi ayrılmış yerdə siqaret çəkərdilər. Rəqəmsal lövhələrdə tələbə-müəllim heyəti lazım olan informasiya ilə operativ təchiz edilərdi. O dövr üçün bunlar tamamilə yenilik idi və elə institutun laboratoriyalarında hazırlanırdı. Hələ sizə institutda fəaliyyət göstərən lokal TV-dən demirəm. Mən özüm ilk məqalələrimi institut qəzetində yazmışam. Yəni aktiv tələbə qarşısında çoxlu imkanlar vardı. Ancaq 2012-ci ildən Bakı Ali Neft Fəaliyyəti yarandı və bununla da Neft Akademiyasının neft yönündə inkişaf perspektivləri tormozlandı. Çünki SOCAR-a lazım olacaq kadrlar artıq yeni ali təhsil məktəbində yetişdiriləcək. Bundan əlavə BP şirkəti özünə lazım olan kadrları çoxdan özünün inandığı özəl universitetlərdən yığır.

- İlham bəy, qaz mövzusunda keçid edək. Doğrudanmı, Azərbaycan qazı artıq özü üçün yetərli deyil ki, Gürcüstan bazarındakı mövqələrini də itirmək təhlükəsi yaranıb?

- Əvvəla ondan başlayaq ki, çox təəssüf ki, Azərbaycanın rəsmi şəxsləri bu məsələyə operativ münasibət bildirmədilər. Gürcüstanda isə bir-birinin ardınca yeni-yeni xəbərlər peyda olmağa başladı. Ancaq cəmiyyətin gözündən o da yayınmırdı ki, qısa müddətdə Bakıya rəsmi Tiflisdən yüksək çinli məmurlar səfər edir. Görüşlərlə bağlı geniş məlumatın verilməməsi isə şübhələri daha da artırır.

yə bazarına ötürməkdə maraqlıdır, çünki orada qiymətlər daha bahadır və bu, xarici şirkətlərin marağındadır, nəinki Gürcüstan regional qiymətə müəyyən qaz həcmələrini yönəltməyə. Onuz da bu həcmələrin bir qismi Gürcüstan 2013-cü ilin yayından yөнəldilir.

- Deməli Gürcüstan buna sırf iqtisadi məqsədlə gedir və burada siyasi motivlər yoxdur?

- Ondan başlayaq ki, cari il üçün beynəlxalq maliyyə qurumlarının və enerji agentliklərinin ilin əvvəlində verdikləri optimist proqnoz Brent markalı neftin bir bareli üçün 57 dollar, normal halda - 55 və neqativ variantda 53 dollara hesablanmışdı. Ancaq ilin ikinci rübündə neft qiymətləri yüksək həddə oldu - maksimal qiymət 68 dollara qədər yüksəldi. Nəticədə ilin birinci yarısında Azərbaycan neftinin orta ixrac qiyməti maliyyə nazirliyinin rəsmi açıqlamasına görə, 59,4 dollar təşkil etdi. Brent markalı neft üçün isə 57,5 dollar. Bu, həqiqətən qlobal bazar üçün yaxşı bir məlumat idi, hasilat şirkətlərinin çoxusu özlərinin büdcəsini 50 dollardan planlaşdırmışdılar və gəlirlik səviyyəsini qoruya bildirdilər. Ancaq III rüb başlayar-başlamaz bazarda qiymətlərin enməsi prosesi başladı. Bu isə İran faktoru ilə bağlı idi. Belə ki, 14 iyulda Vyanada rəsmi Tehran nəhayət ki, Qərb nümayəndə heyəti ilə nüvə proqramı ilə bağlı razılıq sazişini imzaladı və bu bazarlara kifayət qədər təsir etdi. Bazarlara daha böyük neqativ hadisə isə avqust ayında Çindən vurulan zərbə oldu - bu ölkənin fond birjası sözün əsil mənasında "çökdü", daha sonra milli valyutası dəyərsizləşdi və nəhayət, Çin iqtisadiyyatının azalma tempi təkə nefti deyil, digər xammal bazarlarına da - dəmir, alüminium, kömür, mis və s. - öz neqativ təsirini büruzə verdi. Avqust ayının üçüncü ongünlüyündə Brent markalı neft 42 dollara qədər ucuzlaşdı. III rübdə Azərbaycan neftinin orta ixrac qiyməti 48,7 dollara qədər ucuzlaşdı. Yəni ilin birinci yarısı ilə müqayisədə qiymətlərdə 18% azalma müşahidə olunub. Bu faktın özü bir daha onu

göstərir ki, xammal bazarı nə dərəcədə qeyri-stabildir. İqtisadiyyatın bir xammaldan asılı olması bu mənada çox risklidir.

- Necə bilirsiniz, qiymət baxımından hökumətin pozitiv proqnozları özünü doğruldaçaqmı?

- Hökumət neftin qiymətinin tezliklə artmasına əvvəlcə ümid edirdi. Yadımdadırmı, il boyu həm Dövlət Neft Şirkəti rəhbərliyi, həm energetika na-

WORLD STATISTICAL REVIEW-in məlumatına görə, 2014-cü ildə ABŞ-da gündəlik neft hasilatı artımı rekord həddə - 1,6 milyon barel olub. Bu isə, təbii ki, şist neft yataqlarında qazılan quyuların hesabına əldə edilib. Rusiya və Səudiyyə Ərəbistanı elə hesab edirdilər ki, neftin qiyməti aşağı düşən kimi ABŞ-da neft hasilatı çökəcək, çünki şist quyularının rentabelliyi buna imkan verməyəcək. Həqiqətən də, mən-

"2016-cı ildə Azərbaycanı ürəkəkaçan mənzərə gözləmir!"

İlham Şaban: "Rusiya qazının Gürcüstan bazarında hegemonluğundan söhbət gedə bilməz..."

Nəticədə regional mətbuatda müxtəlif səpkili materiallar dərc edilirdi ki, bunlar da çox zaman realığı əks etdirmirdi. Məsələn mürəkkəbləşdirən digər amil isə bir qədər sonra Rusiya mətbuatında qaz mövzusunda çap edilən məlumatların sürətlə Gürcüstan və Azərbaycan mediasında tirajlanması idi. Təbii ki, burada ortada olan maraqlar idi. Ancaq gəlin görək realıq nə yerdədir. Gürcüstanın energetika naziri Kaza Kaladze ilk dəfə mediaya sentyabrda açıqlama verdi ki, "Qazprom" nümayəndələri ilə Brüsseldə görüş keçiriblər. Görüşdə Gürcüstandan üçüncü ölkəyə qaz həcmələrinin ötürülməsi və Gürcüstan Rusiya qazının kommersiya idxalı məsələləri müzakirə edilib. Qeyd edim ki, görüşün keçirilməsi heç də Gürcüstan tərəfinin istəyi ilə baş tutmamışdı. Bu "Qazprom"un xahişi ilə reallaşmışdı. Səbəbi isə onunla müzakirə idi ki, Ermənistanlı Razdan istilik-elektrik stansiyasının 5-ci enerji blokunun 2016-cı ildən tam gücü ilə işə salınması planlaşdırılır. Hazırda bu heç 30% layihə gücündə belə çalışmır. Ermənistanın buna gətməsi isə gələn il qışın sərt keçməsi proqnozları yönündə təbii qaza olan tələbatın artımı ilə əlaqələndirilir. Onu deyim ki, artıq bir çox ölkələr gələn ilin qış mövsümünə ciddi hazırlıq görürlər, çünki hidrometroloji proqnozlar, həqiqətən, sərt qış anonsu ediblər. Belə olan tərzdə Gürcüstanın da qaza olan tələbatı 10%-ə qədər artmalıdır. Ancaq Azərbaycan Gürcüstanı xəbərdar edib ki, belə olan halda onun artacaq tələbatını ödəyə bilməyəcək. Bir daha qeyd edirəm Gürcüstanın artan tələbatını - bu təqribən 300 milyon kubmetrə qədər ola bilər. Çünki Azərbaycanın daxilində qaz tələbatı da obyektiv səbəblər üzündən artır, ikincisi "Şahdəniz" konsorsiumu daha çox təbii qazı Türki-

- Rəsmi Tiflis də situasiyanı gözəl dərk edir. Onun Rusiya ilə diplomatik əlaqələri 2008-ci ilin avqustundan kəsilib, iqtisadi əlaqələri çox məhduddur. Və ən əsası bu iki qonşu dövlətin dünyaya baxışları diametral fərqlənir və son "gurultulu" hadisələr zamanı beynəlxalq təşkilatlarda səsvərmə zamanı Gürcüstan Rusiyanın əleyhinə səs verib. Bunları Kreml yadına yazır və enerji alqı-satqısı zamanı təbii ki, "yada salır". Ona görə də Tiflis almaq istədiyi Rusiya qazının qiymətini mümkün qədər "yumşaltmaq" istəyir və bu cür manevrlər edir. Ancaq bir şeyi Gürcüstan hökumətində də, "Qazprom"da da yaxşı bilirlər - Rusiya qazının bu bazarda hegemonluğundan söhbət gedə bilməz. Belə ki, 2016-cı ildə Gürcüstan-Rusiya qaz işbirliyi başlayacağı zamanın cəmi 3 il sonra "Şahdəniz-2" layihəsinin həcmələrinin artması ilə yənidən "Qazprom"un kommersiya həcmələrindən imtina gündəmə gələ bilər. Çünki Azərbaycan qazının nəqlindən Gürcüstan təqribən 1 milyard kubmetr tranzit alacaq. Bu isə onun istehlak həcmələrinin o zaman üçün 45%-ni təşkil etməlidir.

- Bir məsələnin düyününü müəyyən qədər də olsa açdıq. Bəs neft aləmində nə dəyişiklər var?

zirliyi rəsmiləri, həm də hökumət üzvləri necə nikbin açıqlamalar verirdilər: tezliklə neft 80-90 dollar qiymətə çatacaq, hətta bir az əvvəl 100 dollarlıq həddi keçəcəyinə cəmiyyəti əmin etmək istəyirdilər. Mənə elə gəlir ki, bu da 2009-cu ildə yaşanan ssenarinin təsirinə qaynaqlanırdı. O zaman neft 148 dollardan 6 ay müddətində 39 dollara kimi endi və cəmi 1 il sonra yenidən bazarda öz mevqeyini bərpa etməyə müvəffəq oldu. Ancaq indi situasiya bambaşqadır. Belə ki, 1995-2004-cü illərdə dünya üzrə neft şirkətlərinin kəşfiyyat işlərinə ümumi investisiyaları 1 trilyon dollar olmuşdusa, 2005-2014-cü illərdə bu göstərici 3,2 trilyon təşkil etmişdi. Nəticədə çıxarıla biləcək ehtiyatlar son 10 ildə dəfələrlə artmışdı. Bundan əlavə dünyanın ən böyük istehlak bazarlarında ciddi keyfiyyət dəyişikliyi baş vermişdi - yəni Avropa daha istehlakı artırmırdı, o cümlədən ABŞ - dünyanın ən qlobal istehlakçılarından biri - öz istehsalını ildən ilə artırmaq yolunda fantastik uğurlara imza atırdı. Dünyada neftin sənaye üsulu ilə çıxarılmaya başlanmasından - 1871-ci ildən indiyə qədər hələ heç bir ölkə daldad 3 il gündəlik neft hasilatını 1 milyon bareldən çox artırmağa nail olmayıb. BP

tiq bunu tələb edir. Ancaq qiymət aşağı endikcə, quyuların sayı təqribən 1000 ədəddən çox azalsa da, ABŞ-da neft hasilatında kifayət qədər azalma baş vermədi.

- Bunun sirri nədəydi?

- BP şirkətinin iqtisadçısı Vladimir Drebentsovun izahına görə, bunun əsas səbəbi, ABŞ-da mütərəqqi texnologiyaların tətbiqi sayəsində istismar quyularının məhsuldarlığının 5-7 dəfə artırılması idi. Ona görə də bu sayda quyunun istismar fondundan müvəqqəti çıxarılması ABŞ-da hasilata elə də təsir etmədi. İkinci faktor isə layların neftverimliliyinin artırılması yönündə atılan texnologiyaların tətbiqidir. Nəticədə ABŞ bazarına yönələn neft digər bazarlarda özünə müştəri axtarmalı olur və neft qiymətdən düşür. Bu baxımdan hazırda ABŞ-ın dünya neft bazarına və təbii ki, qiymətlərinə təsiri OPEK ölkələrindən daha effektivdir.

- Növbəti ilin daha böhranlı olacağı proqnozlaşdırılır. 2016-cı ilin neft qiymətləri necə ola bilər?

- Təəssüf ki, burada hələ ürəkəkaçan bir mənzərə yoxdur. Bunu oktyabrın 21-də Vyanada OPEK-in keçirdiyi texniki iclası bir daha nümayiş etdirdi. Belə ki, OPEK bu təşkilata üzv olmayan 8 neft ölkəsinə dəvət göndərsə də, Azərbaycan, Oman və Norveç iclasa qatılmadılar. Rusiya iclasa qatılmasa da, hasilatı azaltmaqda maraqlı olmadığını bildirdi, çünki başa düşür ki, bu resursdan çox asılıdır və bazarda onun yerini çox tez tuta bilərlər. Ümumiyyətlə, belə bir qorxu hər bir dövlətdə var. Çünki İranın da qlobal bazara daxil olması ilə rəqabətin daha da güclənməsi proqnoz edilir. Başqa bir oyunçu isə İraqdır - onun ümumiyyətlə, heç kəs qarşısında öhdəliyi yoxdur: buradakı xarici şirkətlər hasil etdikləri neftin həcminə görə pay alırlar və buna görə də hasilatın artırılmasında daim maraqlıdırlar.

P.S. Müsahibənin tam versiyası ilə musavat.com saytında tanış ola bilərsiniz.

□ **Elsad PAŞASOY**
FOTO: "YM"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

ropaya Avropa energetik siyasətini reallaşdırmaq üçün lazımdır. Yəni Avropa Qərb siyasi dəyərlərini qəbul etməyə istəməyən ölkələrdə baş verənlərə həmişə tənqidi yanaşacaq. Ola bilsin bu ölkələr öz evlərində həttə heç vaxt Avropanın arzuladığı Qərb demokratik sistemini qurmasın, bununla belə, vəziyyəti dramatikləşdirməyə, əlaqələrin kəsilməsindən danışımağa da deyir - qeyd edir politoloq.

*****

"Dağlıq Qarabağ konfliktinin həlli üçün gətdikcə daha az vaxt qalır". Bunu isə türkiyəli ekspert Hakan Altınay deyir. Onun sözlərinə görə, mə-

Sabah - oktyabrın 27-də Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında son birbaşa görüşdən 1 il ötəcək. Fransa prezidenti Fransua Ollandın təşəbbüsü ilə Parisdə - Yelisey sarayında, Minsk Qrupu həmsədrələrinin iştirakı ilə reallaşan sonuncu görüş də, əfsuslar olsun ki, Qarabağ məsələsində dönüşə gətirmədi. Ümidlər növbəti dəfə dəfn olundu və üstəlik, sülh prosesində ən uzun fasilə başladı.

Belə olacağı əslində təəccüblü deyildi. Ən azı ona görə ki, Paris təmasları ilə eyni gündə Azərbaycanın işğal altındakı Dağlıq Qarabağda - Xankəndidə azərbaycanlı (kəlbəcərli) girovlar - Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyev üzərində saxta məhkəmə prosesinə start verilmişdi.

Bu - əslində bir mesaj idi ki, işğalçı Ermənistan danışıqlar prosesində irəliləyiş olmasını istəmir - əlbəttə ki, Kremlin dirijor çubuğu və göstərişi ilə.

Beləcə, Güney Qafqazın ən "yaşlı" münaqişəsini dinc vasitələrlə tarixin arxivinə vermək üçün qiymətli daha bir il itirilmiş oldu. Aдекват olaraq bölgədə yeni müharibə riskləri artdı və artmaqda davam edir.

*****

Hazırda konflikt ətrafında kifayət qədər mürəkkəb situasiya formalaşmışdır. Bu situasiyaya ağırlıq verən həm də Ukraynaya, Suriyaya görə gərginləşən Rusiya-ABŞ (Qərb) münasibətləridir. Bir sıra təhlilçilərin qənaətinə görə, bu münasibətlərdə yaxın perspektiv üçün yəqinlik hasil edilməyincə Qarabağ məsələsini də real həll müstəvisinə keçirmək mümkün olmayacaq.

Bu mənada problem ətrafında durğunluğun hələ bir müddət davam edəcəyi ehtimalı böyükdür. Təbii ki, bunun başqa səbəbləri də yox deyil. Məsələn, Qərbin - ABŞ və Avropa Birliyinin başının daha çox Suriyaya, İŞİD-ə qarışması. Görünür, bu və digər səbəblərdən Qər-

bin ekspert dairələrində Qarabağ probleminin Qərb üçün unudulduğu fikri dominant olmağa başlayıb. Belə hesab edilir ki, Qərbin müxtəlif səbəblərdən həm Azərbaycan, həm də Ermənistanla aktiv əməkdaşlığa marağı itməkdə, konfliktin həllində yeganə vasitəçi kimi Rusiya saxlanmaqdadır.

*****

Kanadadakı Manitoba Universitetinin Politologiya və geosiyasi tədqiqatlar fakültəsinin professoru Radika Desai hesab edir ki, evvəllər hər iki respublikaya münasibətdə Qərb standart "güclü rəqiblə qarşılaşanda qonşu ölkələri öz tərəfinə çəkmək" siyasəti yürüdükdüsay, bu gün Qərbin nəinki Ukrayna, həm də Güney Qafqaza yanaşmasında özünəməxsus durğunluq var. "Qərbin, sadəcə, bu iki ölkəyə təklif edəcəyi heç nə yoxdur. Və əgər Rusiya real iqtisadi sektoru daha aktiv şəkildə inkişaf etdirsə, bu ölkələr anlayacaq ki, Rusiya ilə sıx dostluq əlaqələri onlara daha perspektivli gələcək vəd edir" - deyir analitik.

Ekspert Qərbin xarici siyasətindəki durğunluğu iqtisadiyyatdakı durğunluqla izah edir. "Qərbi Avropada iqtisadiyyatın inkişaf etməkdə olan yeganə sektoru - maliyyə sahəsidir ki, bu da çox dar dairənin adamlarına gəlir gətirir. Qərbdə adi insanların maaşları on illərdir artırılmır, istehlak səviyyəsi qalxmır, bazar həddən ziyadə məhduddur. Ona görə də Azərbaycan və Ermənistan kimi ölkələr öz mallarını Qərb bazarlarına ixrac edə, Qərblə iqtisadi təmasları inkişaf etdirə bilmir. Bu zaman da Rusiya Cənubi Qafqaz ölkələri üçün cəzbedici qütb olmaq şansları əldə edir - üstəlik, on-

Qərb Qarabağ problemini unudub - iddia, yoxsa reallıq?

Əcnəbi analitiklərin öz arqumentləri var; prezidentlərin son Paris görüşündən bir il ötür, konflikt, nəhayət, real həll müstəvisinə keçəcəkmə? Türk politoloq: "Qarabağ münaqişəsi - gec partlayan bombadır..."

diyyatın inkişaf etməkdə olan yeganə sektoru - maliyyə sahəsidir ki, bu da çox dar dairənin adamlarına gəlir gətirir. Qərbdə adi insanların maaşları on illərdir artırılmır, istehlak səviyyəsi qalxmır, bazar həddən ziyadə məhduddur. Ona görə də Azərbaycan və Ermənistan kimi ölkələr öz mallarını Qərb bazarlarına ixrac edə, Qərblə iqtisadi təmasları inkişaf etdirə bilmir. Bu zaman da Rusiya Cənubi Qafqaz ölkələri üçün cəzbedici qütb olmaq şansları əldə edir - üstəlik, on-

ların tarixi əlaqələri var" - deyir ekspert.

*****

Britaniyalı tanınmış tarixçi Dominik Liven bu fikirlərlə razı olsa da, onun məsələyə özəl yanaşması var. Onun fikrincə, Böyük Britaniyanın Qafqaza hazırkı münasibəti bu iki respublika üçün önəm kəsb etməməlidir: "Məsələ ondadır ki, Britaniya evvəlki əsrlərdəki kimi qüdrətli dövlət deyil, onun regiona hər hansı təsir imkanı qalmayıb. Əlbəttə ki, Britaniyanın Qafqaz tarixindəki yeri çox mühümdür, ancaq bu rol artıq Balkanlardakı kimi çoxdan mövcud deyil. Qafqazda olanda menden Böyük Britaniyanın baxışları haqda soruşdular. Və mən eyni şeyi dedim: 2-ci Dünya müharibəsi zamanlarını da ima yada salmaq və İngiltərənin dünyada eyni rolunu oynadığını düşünmək olmaz".

Öz növbəsində Almaniya-Rusiya Forumunun elmi direktoru Aleksandr Rar Azərbaycan və Ermənistanla diqqətin azalmasının tək cəzə Qərbdə siyasi resursların çatışmazlığı ilə əlaqəli olmadığını düşünür, həmçinin iki ölkənin apardıqı xarici siyasətə bəllayır: "Nə Ermənistan, nə də Azərbaycan "Şərq tərəfdaşlığı" proqramına Avropa Birliyinin istədiyi kimi lazımi diqqət və maraq göstərmədi. Ona görə də avropalıların maraqlar foku su yerini AB ilə inteqrasiyanı dərinləşdirməkdə maraqlı olan və Assosiasiya sazişlərini imzalayan Uk-

rayna və Moldovaya doğru dəyişdi".

Politoloqa görə, buna görə Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması Avropa maraqlarının ucqarlarına atılıb: "Əlbəttə ki, konfliktin qızılaşmasının Avropaya dəxli olacaq. Ancaq bu gün Avropanın özündə kəskin və böyük problemlər var: Yunanistan, qaçqınlar, maliyyə və Ukrayna böhranları hələ ki, aradan qaldırılmayıb. Yekunda belə mənzərə alınır ki, Avropa hər yerdə yığınsöndürən ola bilməz. Odu ki, ona yalnız Azərbaycanla Ermənistanın öz aralarında razılığa gəlməsinə ümid etmək qalır".

Bununla belə ekspert hesab edir ki, Cənubi Qafqazla əlaqələrin kəsilməsindən söhbət gedə bilməz. "Avropa Birliyinin nümayəndələri onsu da daim Bakıya səfər edirlər. Axı Azərbaycan Av-

sələdə hansısa qapalı dairə yaranıb və ondan çıxmaq, irəli addım atmaq zamanıdır: "Təəssüf ki, münaqişə iştirakçıları hesab edir ki, zaman onların tərəfindədir. Azərbaycan daha varlı və nüfuzlu ölkəyə çevrilir, odur ki, üstünlüyün onun tərəfində olduğuna əmindir. Ermənistan düşünür ki, işğal altındakı ərazilərə görə zaman ona işləyir. Ancaq tərəflərdən biri hesab edəndə ki, onun vaxtı kifayət qədərdir, o zaman problem çözüle bilməz".

"Əfsuslar olsun ki, bu qəbildən olan "dondurulmuş" münaqişələr - gec partlayan bombalardır. Heç kim bilmir ki, Qarabağ bombası nə vaxt partlayacaq. Bu, ən yaxın zamanlarda da baş verə bilər. Əgər biz bacarıqlıyıqsa, o zaman bu problemləri həll etməliyik", - deyir ekspert münaqişə tərəflərinə və vasitəçi dövlətlərə səsənib.

ABŞ nəşri: "Erməni ordusunda itkilərin sayı beş dəfə artıb"

28 hərbi qulluqçu heyətini itirir", - Amerika nəşri erməni tərəfinin hərbi itkilərini qiymətləndirir. Yazıda bildirilir ki, Ermənistan sakinləri ölkənin şimalında - Gümrü şəhərində hərbi bazası olan Rusiyaya ənənəvi mütəfiq kimi baxsalar da, Dağlıq Qarabağ ətrafında gərginliyin artması fonunda bəzilərində suallar yaranmağa başlayıb: Moskva Ermənistanın maraqlarını müdafiə etməyə hazırımı?

"Rusiya yetkililəri isə "Qarabağ müharibəsində Kreml Ermənistan, yoxsa Azərbaycanın tərəfində olacaq" sualına cavab verməkdən yayınırlar. Ermənistan üzv olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı da dəfələrlə İrəvana siqnallar göndərmişdir ki, qurum Ermənistanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınan sərhədlərini müdafiə etməyə hazırdır. Ermənistan tərəfindən işğal olunan Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlar isə beynəlxalq birlik tərəfindən Azərbaycanın ərazisi kimi tanınır. Hərbi blok olan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı da Ermənistanı müdafiə etmək üçün heç bir qanuni əsasla malik deyil" - nəşr qeyd edir.

Azərbaycanda valideynlərin siyasi fəaliyyətinə görə övladlarından imtina etməsi son vaxtlar az qala ənənə halını alıb. Bu, Azərbaycanın milli mənəvi dəyərlərinə yaraşmayan hal olsa da, insanlar buna məcbur edilir. Bu məcburiyyət də bir övlada görə digərlərinin həbsi və ya yaxın qohumlarının incildirməsi, hədələnməsi şəklində olur.

Belə hallar sanki bizi 1937-ci illərə, Stalin repressiyası illərinə aparır. Ananı, atanı övladına qarşı qoymaq insanlığa sığmayan bir hərəkətdir ki, bunu 1937-ci illərin tarixindən xəbərdar olanlar daha yaxşı bilir.

Son bir neçə ayda ailəsindən, övladından imtina edənlərin sayı artıb. Buna misal olaraq Hazırda Hollandiyada mühacirətdə olan müxalifətçi Rəsul Mürsəlovun ailəsinin oğlunun siyasi fəaliyyətinə görə ondan imtina etməsini, Meydan TV-nin direktoru Emin Millinin 23 qohumunun prezidentə məktub yazaraq ondan imtina etməsini, Qənimət Zahidin qohumlarının ondan imtinasını və başqalarını misal çəkmək olar. Son olaraq da Meydan TV ilə əməkdaşlığına görə iki qardaşı şərənlənərək həbs edilən Günel Mövludun valideynləri ondan imtina etdi.

Maraqlıdır, bəs qanun bu cür hallara nə deyir bu cür imtinalar hansı hüquqi nəticə doğura bilər? Ümumiyyətlə, qa-

"Valideynin siyasi fəaliyyətinə görə övladdan imtina hüququ yoxdur"

Müzəffər Baxış: "Bu, sırf siyasi bəyanatdır..."

Müzəffər Baxış

nunda valideynin siyasi fəaliyyətinə görə öz övladından imtina etmək hüququ varmı?

Hüquqşünas Müzəffər Baxış bildirdi ki, qanunda valideynin övladından, yaxud övladın valideynindən imtina etmək qaydası nəzərdə tutulmayıb: "Bizim qanuna və beynəlxalq hüquq normalarına, uşaq hüquqları haqqındaki Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, Azərbaycan Respublikasının Ailə Məcəlləsinə, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsinə görə və bütün qanun, konstitusiyaya görə 18

yaşına çatmamış şəxs uşaq sayılır. 18 yaşından yuxarı hər bir şəxs isə müstəqil şəxsdir. Yəni qanunvericilikdə 18 yaşdan sonra kiminsə öz valideynindən, valideynin öz övladından imtina etmək qaydası nəzərdə tutulmayıb. 18 yaşına çatmamış uşaqlara münasibətdə valideynlik hüquqlarından məhrum etmə və yaxud valideynlik hüququnun məhdudlaşdırılması institutu var. Amma qanunda valideynlərin öz uşaqlarından imtina etməsi kimi bir hüquq nəzərdə tutulmayıb, tutula da bilməz. Yeni bu konstitusiyaya da, qanunlara da ziddiyyət təşkil edir. Natəmiz valideynlər bəzən öz uşaqlarını atırlar. Bu da baş verəndə belə uşaqlara valideynləri məlum olmayan uşaqlar kimi dövlət himayədarlığı edir və onları uşaq müəssisələrinə və digər yerlərə yerləşdirir".

Günel Mövludun valideynlərinin ondan imtina məsələsinə gəlincə hüquqşünas bunun sırf siyasi bəyanat olduğunu və heç bir hüququ

esas daşmadığını dedi: "Günel Mövlud və onun kimi digərlərinin valideynləri Azərbaycanın reallığından çıxış edərək bəyanat verirlər ki, biz öz övladımızdan imtina edirik. Bunun heç bir hüquqi əsası yoxdur. Sadəcə olaraq, bu siyasi bir bəyanatdır və bu siyasi bəyanat Azərbaycan hakimiyyətini onurğa sütunundan vurub, hakimiyyəti məhv edir. Bəlkə də hakimiyyətin yerlərdə təmsil olunan ağılsız vəzifəli şəxsləri düşünür ki, bu yolla onlar ona xidmət edirlər. Günel Mövlud Meydan TV ilə əməkdaşlıq etdiyinə görə onun iki qardaşı tam məsuliyyətlə dəyə bilərəm ki, heç bir günahı olmadan guya narkotik vasitələrdən istifadə etdikləri üçün cinayət məsuliyyətinə cəlb ediləblər. Valideynlərdə məcburiyyət qarşısında qalaraq, belə bəyanat veriblər. Hakimiyyətdə təmsil olunan şəxslərin son hərəkətləri bir daha təsdiq edir ki, onlar bu xalqa qarşı düşmənçilik siyasəti həyata keçirir".

□ **Günel MANAFLI**

1 noyabrdan sonra manatı nə gözləyir?

İqtisadçı ekspert: "Milli pul gələn ay bir az da məzənnədən düşsə, Azərbaycan Qazaxıstan variantına keçə bilər..."

Azərbaycanda manatın növbəti devalvasiyası ilə bağlı fikirlər dolaşır. Belə ki, 1 noyabr parlament seçkilərindən sonra milli pul vahidinin ABŞ dolları qarşısında daha da dəyərdən düşəcəyi barədə iddialar artıb.

Məsələ ilə bağlı musavat.com-a danışan iqtisadi ekspert Rəşad Həsənov növbəti aylarda manatın məzənnəsində dəyişikliyin olacağına gözlənilən saydı: "Ancaq düşünürəm ki, ölkədə keçiriləcək parlament seçkiləri manatın məzənnəsi ilə bağlı hansısa təyin olunmuş vaxtdır. Məsələ seçkilərdə deyil, sadəcə olaraq manatın məzənnəsinin dəyişməsinə ciddi ehtiyac var. Çünki Mərkəzi Bankın ehtiyatları kəskin şəkildə azalır. Eyni zamanda neftin qiyməti dünya bazarında gözlənilməyindən aşağı həddə formalaşmış. Həmçinin, xaricdən Azərbaycana daxil olmalar azalıb. Xüsusilə Rusiyadan ölkəmizə göndərilən vəsaitlər ötən illə müqayisədə iki dəfəyə yaxın kiçilib. Məsələ ondadır ki, Mərkəzi Bankın devalvasiya haqqında qərar verməsinin qarşısını kəsen amillər ləğv sektorun və eyni zamanda bank sektorunun vəziyyətidir. Yəni hazırkı situasiyada biznesdə vəziyyət o qədər də yaxşı deyil. Bu səbəbdən devalvasiya prosesi ləngidilir. Düşünürəm ki, təxminən 2 ay müddətində bu istiqamətdə hansısa qərar verəcək. Mümkündür ki, Azərbaycan Qazaxıstan variantını tutsun - yeni üzən məzənnə siyasətinə keçirilsin. Digər tərəfdən də ola bilər ki, prosesləri nəzərdə tutulan saxlama üçün hansısa formada ciddi rəqəmlərlə ifadə olunan devalvasiyaya gedilsin".

Ekspertin sözlərinə görə, hazırkı durum neftin qiymətindən asılı olaraq müsbətə doğru da dəyişə bilər: "Neftin qiyməti bundan sonrakı dövrdə indiki vəziyyətdə qalarsa, bir neçə ay ərzində devalvasiya qərarı verəcək. Nəzərə alsaq ki, bir çox hallarda iri şirkətlər ilin sonuna yaxın xarici borc öhdəliklərini yerinə yetirmək məqsədi ilə valyuta bazarlarında dollar alırlar. Bu da Mərkəzi Bankın intervensiya xərclərini artıracaq. Nəticədə növbəti devalvasiya qaçılmaz olacaq".

Qeyd edək ki, bu ilin 21 fevral tarixində Mərkəzi Bankın qərarı ilə manatın məzənnəsi dollara nisbətə 34 faiz ucuzlaşdı.

□ **Əli RAİS, musavat.com**

Gürcüstanda adam oğurlayan azərbaycanlılar haqda yeni məlumat

Bandanın Azərbaycanda ələ keçməyən üzvlərinin olması ehtimalı böyükdür

Gürcüstanda Rusiyanın iki vətəndaşını girov götürən cinayətçilər qrupunun üzvləri tutulub. Bu haqda ölkənin Daxili İşlər Nazirliyi məlumat yayıb. Tutulanlar Rusiya vətəndaşlarını qanunsuz olaraq azadlıqdan məhrum etmək, tamah məqsədi ilə əvvəlcədən planlaşdırılmış cinayət törətməkdə ittiham olunurlar.

Gürcüstan DİN-in Kvemo Kartli (Borçalı) regional idarəsinin apardığı istintaq-axtarış tədbirləri nəticəsində cinayətçilər qrupu ölkənin Rustavi şəhərində saxlanılıb: "Qrupa Azərbaycanın iki vətəndaşı - 1976-cı ildə anadan olan Mübariz B. və 1984-cü il təvəllüdü Fariz X., Gürcüstanın 3 vətəndaşı - 1988-ci ildə anadan olan Vladimir C., 1983-cü ildə anadan olan Vukar K. və 1988-ci il təvəllüdü Roman Z. daxildir".

Grup üzvləri Gürcüstana qohum toyuna gələn Rusiya vətəndaşları, iş adamları Üze-

yir S. və Mahir A.-ni oğurlayaraq, bir neçə gün qapalı yerdə saxlayıb, onların azadlığa buraxılmaları qarşılığında pul tələb ediblər.

Yada salaq ki, bu il sentyabrın 28-də "Yeni Müsavat" qəzetində "Azərbaycanda adam oğurlayan banda peyda olub" (http://musavat.com/news/kriminal/azerbaycanda-adam-ogurlayan-ban-da-peyda-olub_294762.html)

sərlövhlə yazı dərc olunub.

Həmin yazıda Gürcüstanda adam oğurlayan bandanın Azərbaycana keçməsi, burada bir generalın nəvəsini oğurladığından söhbət açılırdı. Redaksiyamıza daxil olan məlumatda deyilirdi ki,

Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanlarının adam oğurluğu ilə məşğul olan Heydər adlı şəxsi axtarırlar. Heydər adam oğurlayan bandanın əsas başçılardan biri olduğu qeyd edilirdi.

Həmin yazıdan sitat: "Heydər və bandanın üzvlərinin bir

çoğu Gürcüstan vətəndaşlarıdır. Onlar Bakıda kirayə evlərdə yaşayıblar. Banda Gürcüstanda bir zəngin biznesmenin xanımını oğurlayıb. Belə məlumat var ki, qadının geri qaytarılması üçün yaxınlarından 4 milyon dollar tələb olunur. Məlumatda bildirilir ki, banda üzvlərinin bir çoxu Gürcüstanda cinayətdən sonra Azərbaycan ərazisinə keçiblər. Oğurladıqları qadının harada saxlanıldığı isə bilinmir. Onu Gürcüstan ərazisindəki gizli ünvanda saxladıqları ehtimal olunur".

Yazıda bandanın Azərbaycan ərazisində də fəaliyyətdə olduğunu söyləməyə əsas verən xəbər də vardı: "Belə ki Bakıda baş tutan nişan mərasimlərindən birində bir uşaq oğurlanıb. Həmin uşağın istefada olan bir generalın nəvəsi olduğu bildirilir. Generalın yaxınlarının hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət edib-etmədikləri haqda məlumat yoxdur".

Həmçinin qeyd olunurdu ki, Azərbaycan hüquq-mühafizə orqanları bandanın izinə düşə bilib: "Heydər Sumqayıtda yaşayan qohumları və əmiləri tutulub. Corat və Pirdaşağ bağlarında da keçirilən xüsusi əməliyyatlar zamanı bandanın bir neçə üzvü yaxalanıb. Heydər də daxil olmaqla bandanın rəhbərliyində olan bir neçə şəxs qaça bilib. Onların qeyri-legal yollarla Gürcüstan ərazisinə keçdiyi deyilir. Belə ki Sumqayıtda və bağ massivlərində baş tutan

əməliyyatlardan sonra Gürcüstanla həmsərhəd olan Balakən rayonunun ərazisindən banda üzvlərindən biri Gürcüstanda oğurladıqları qadının yaxınları ilə telefonla əlaqə saxlayıb. Telefon danışığının baş tutduğu ərazini müəyyən edən hüquq-mühafizə orqanları dərhal ora yollanıblar. Belə aydın olub ki, banda üzvü Gürcüstana Balakən məşəndən zəng edib. Tutulan banda üzvlərindən alınan ifadələrdən belə məlum olub ki, onlar oğurladıqları şəxsləri Heydərə təhvil veriblər. Bundan sonrası haqda isə Heydər onlara hər hansı bir məlumat verməyib. Oğurlanmış şəxslərin saxlanıldığı ünvanlar haqda banda üzvlərində məlumat olmayıb. Ən maraqlı məqamlardan biri isə dəstənin rəhbərliyində "Hacı" adlı şəxsin olmasıdır. Gələn məlumatlara əsasən söyləmək olar ki, oğurlanan şəxslərin yaxınları ilə danışqlar "Hacı"

vasitəsi ilə aparılıb, Heydər isə oğurlanmış şəxslərin saxlanılması ilə məşğul olub".

Gürcüstan DİN-in yaydığı məlumatda adam oğurlayan bandanın digər bir cinayəti haqda məlumat yayması haqda ehtimal var. Gürcüstanda ifşa olunan bandanın Azərbaycanla əlaqələrini təsdiqləyən məlumatlar onu deməyə əsas verir ki, söhbət eyni bandadan gedir. Bu baxımdan bandanın nişan və toy mərasimlərindən gələcək qurbanlarını girov götürməsi də üst-üstə düşən məqamlardandır. Bandanın Azərbaycanda ələ keçməyən üzvlərinin olması ehtimalı böyükdür. Çünki Heydər adlı şəxsin ifşa olunması haqda məlumat yoxdur. Gürcüstan DİN-in yaydığı məlumatda onun adına rast gəlinmir.

Azərbaycan DİN də belə bir şəxsi ifşa etməsi haqda rəsmi məlumat yaymayıb.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin rayon şöbələrində dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin mənimlənməsi haqda ötən saylarımızın birində məlumat vermişdik. Hətta bəzi rayon şöbələrinin müdirlərinin aparılan araşdırmalardan sonra vəzifədən uzaqlaşdırıldığını, dövlət büdcəsinin necə talandığını əks etdirən sənədləri də dərc etmişdik.

Xatırladaq ki, dövlət büdcəsinin məmurlar tərəfindən necə talanmasını Hesablama Palatasının audit yoxlamaları üzə çıxarıb. Bu haqda mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevə məlumat verildikdən sonra nazirin göstərişi ilə Cəlilabad rayon Mədəniyyət və Turizm Şöbəsinin müdiri İsa Allahverdiyev, Yevlax şəhər Mədəniyyət və Turizm Şöbəsinin müdiri İlqar Əhmədov işdən çıxarıldı. Bundan başqa Ağdam və bir neçə rayon mədəniyyət və turizm şöbələrində də aparılan yoxlamalarda da bu cür nöqsanlar üzə çıxdı.

Ən böyük nöqsan elə nazirliyin əsas idarələrindən biri olan Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsində də qeyd alınıb.

Musavat.com idarədə dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitin necə talandığını, yalan hesabatlarla "silindiyini" sübut edən sənəd əldə edib. Hesablama Palatasının 30 iyul 2015-ci il tarixli Q-115 sayılı qərarında göstərilir ki, idarədə təxminən 1 milyon manata yaxın vəsaitin mənimləndiyi üzə çıxıb. Hesablama Palatası müəyyən edib ki, Bakı Şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsinin 1 nömrəli maliyyə və iqtisad regional bölməsi tərəfindən işçilərin İstanbulda istirahəti üzrə xərc edilmiş 18.018 manat, Xızı rayonunun Altıağac qəsəbəsində treninqin

Bakı şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsində büdcə yeyintisi

Nazirlikdə dövlət vəsaitinin talandığını sübut edən növbəti faktlar...

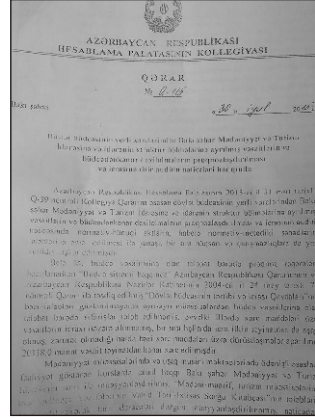

təşkil üzrə xərc edilmiş 36.800 manat, Novruz bayramı şənliklərinin keçirilməsi üzrə 5850 manat, silinmiş mal-material qiymətlərinin dəyəri üzrə 47.932.4 manat, mərkəzləşdirilmiş xərclər hesabına verilən mal-materialların çatışmazlığı üzrə 152.783 manat, artıq ödənilmiş əmək haqqı üzrə 665.1 manat, artıq ödənilmiş ezamiyyə xərci üzrə 27.204.8 manat vəsaitin nəgd qaydada, 173.553.8 manat dəyərində mal-materialların natura formasında bərpası, 299.634.5 manat dəyərində mal-materialların isə digər uyğun mallarla əvəz edilməsi, muzeylərə alınmış 46.676.8 manat eksponatların əsas vəsait kimi, Mədəniyyət və

Turizm Nazirliyi tərəfindən əvəzsiz qaydada verilmiş mal-material qiymətləri üzrə 560.280,0 manat ƏDV-nin uçota götürülməsi nəzərə alınırsın.

Bundan əlavə Hesablama Palatası idarənin tabeliyində olan musiqi məktəbləri, mədəniyyət evləri və kitabxanalar üzrə artıq saxlanılmış 108, ştatdan kənar işçi adı ilə isə saxlanılmış 32 ştat vahidinin ixtisar edilməsi tapşırılıb.

Hesablama Palatasının Kollegiyasının müvafiq qərarının 5.1-ci bəndinə əsasən Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi öz növbəsində Bakı şəhər Mədəniyyət və Turizm İdarəsinin tabeliyində olan mədəniyyət müəssisələrində dövlət büdcəsinin mərkəzləş-

dirilmiş xərclər hesabına verilmiş rəsmiləşdirilmiş mal-materialların çatışmazlığı üzrə 66.936 manat, o cümlədən Şaroyev adına 35 sayılı Musiqi məktəbi üzrə 11.490 manat, F.Əmirov adına 6 sayılı Uşaq İncəsənət məktəbi üzrə 8510 manat, Bibi Heybət qəsəbə Mədəniyyət evi üzrə 12.000 manat və 5 sayılı Uşaq İncəsənət məktəbi üzrə 6586 manat vəsaitin büdcəyə bərpasını təcili təmin etməlidir.

Bundan başqa qeyd edilmiş ki, nöqsanlara yol vermiş vəzifəli şəxslərin qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada məsuliyyətə cəlb edilməsi təmin edilsin. Lakin onlar haqda hələlik heç bir tədbir görülməyib.

İlkin MURADOV

Transformator

SİZSİZ...

Sevinc TELMANQIZI
s.qurbanova@gmail.com

Biz illərdir bu mövzuda zarafat edirik. Sosial şəbəkənin trendlərindəndir "qara kurtkalı qaçaqların kədəri" söhbəti. Son dövrlər cəmiyyətdə sayı gündən-günə artan, yolda-izdə kədərləri, aqressiyaları, "panyatka söhbəti" ilə bizi tənqədən o təbəqənin etdiklərinə nə qədər istehza ilə yanaşsaq da, altını da çəkirik. Bəli, adına "ana-bayi söhbəti" dediyimiz məsələ bayaqlaşmış və insanların taleyi ilə oynamağa başlayıb.

Təsəvvür edin, son bir neçə ayda sırf namus söhbətinə görə neçə-neçə ailənin ocağı sönmüş. Biri deyir, arvadım niyə əmisi oğlu ilə görüşdü, o biri deyir niyə bacım evə qız(!) getirdi. Bir başqa "nervinni" qaçaş iddia edir ki, bacısını hansısa oğlanla əl-ələ tutduğu yerdə görüb deyər, sonuncunun həyatı sönməli. Və düşündüyü də edib, söndürüb. Tin söhbətləri fəlsəfi don almağa başladığıca, insanlarımız milli efirdən səviyyəsiz, elgizvari ailə-məişət verilişləri sınıdıqca daha nə olasıydı ki? Deyir, ağıllınız kimdi? Qabaqda gedən zəncirli...

Hər şey bununla qalmır. Gənclər el-obanın, qohum-qardaşın tənəsindən qorxduqları üçün transformatorun içində görüşürlər. Normalda bu cür xəbərlər qəzetlərin 16-cı səhifəsində yer alır - məzəli hadisə kimi. Amma sonu bu cür faciəli bitməyəndə. Üstəlik, dünyanın o gözəl ölkələrində gənclər aqıllıca yerlərə qorxudan yox, fantaziya, ekstrim axtarışında girirlər.

Gənclərə görüşmək üçün yermi qəhətdir... deyər suallar isə neçə gündür qulağımızı döngə edib. Sanki bunu deyən Avropa dəyərləri ilə həyatını qururlar, gənclərə qarşı anlayışları da kəllə çarxa çıxıb. Elə deyil, mənim əzizlərim. Qonşu qızının öz yaşadı bir oğlanla universitetdən, lap elə məktəbdən gəldiyini gören kimi onun anasına xəbər edən siz, "aazz, qızının ayağını yığ, adına söz çıxacaq" deyib, elə ilk sözü yayan siz, bir qız Stalin dövründə hansısa oğlanla sevgili olduğu üçün onun adını pozğuna çıxaran da siz. "Yaxşı oğlanın bacısının sevgilisi olmaz, ay brat" söhbətlərini demirəm hələ. Heç uzağa getməyək, küçədə, məhlədə mehriban-mehriban söhbət edən gənc cütlük görəndə neçə nəfər onlara baxmadan, gözünü bərəldib müşahidə etmədən keçir? Hamı ona adi bir həyatı mənzərə kimi yanaşma bilirmi? O zaman bu süni qayğıkeşlik, "niyə başqa yerdə görüşürdülər" söhbəti niyə? Yermi var bu ölkədə?

El tənəsi bir qırağa, siz parkda oturan cütlüyə hansı növ təzyiqlər edilir, bilirsinizmi? Az qala sahə müvəkkili səviyyəsində incidirlər gəncləri... Gəlib, ədəb-ərkanla özlərini təqdim edirlər və Allah göstərməsin, hava azca qaralıbsa, inkir-minkir sualları başlanır. Niyə burda oturmursuz? Sənədlərinizi təqdim edin. Evdə bilirlərimi?... Məlum, suallar artıqca artır. Qız ürək, oğlan ondan da ürəkdirsə, məsələni "tatlıya bağlamaq" üçün də dedə-baba qaydası kara gəlir. Əks halda qorxudurlar: polisə, valideynlərə xəbər verməklə, saxlanmaqla... Təsəvvür edirsinizmi mənzərəni?

Məlum, transformator qəzasındakı gənclərdən birinin vəziyyəti ağırdır, qolunu itirib. Oğlan şikəst halı ilə həyata necə davam edəcək, bilinməz. Amma fiziki baxımdan sağlam olan qızı da şikəst bir həyat gözləyir. Onun bu tənələr, bu haqq-hesabla çox sağlam həyat keçirəcəyinə əminsizmi?

Cəmiyyəti "purjin" kimi hər tərəfdən sıxanda, savadsızlığı, cahilliyi toxum kimi ətrafa səpəndə bu nəticə də qaçılmaz olur. Bu milləti heç nə yox, qara kurtkalı qaçaqların kədəri və nifrəti yıxacaq...

Odur ki, heç kim inciməsin. Gəncləri yaralayan, həyatını qaraldan o transformator özünüzsüz. Gənclər sizin hüduzsuz nifrət cərəyanınızda ölürlər. Başqa yerdə günahkar axtarmayın...

E.HÜSEYNOV

Fermer "Parabank" əngəlini aşmaq

üçün prezidentə müraciət etdi

İqbal Mikayılov: "Mən dövlətimizin vəsaitindən güzəştli kredit istəyirəm"

Sirvanlı fermer İqbal Mikayılov prezidentə müraciət edib. Fermer "Parabank" sədri Vəli Quliyevin fəaliyyətini iflic etdiyini yazır:

"Möhtərəm cənab Prezident. 2004-cü ildə təsis etdiyim və ötən ildən qurub yaratdığım, fəaliyyət göstərən "İLHAM" MMC kəndli fermer təsərrüfatı "Parabank"ın sədri Vəli Quliyevin ucbatından bağlanır, məhv olur. Bu ilin aprel ayının ortalarında bankın sədri Vəli Quliyev şəxsən mənə telefonla bildirdi ki, əlavə girovlar təqdim et, yəni sənə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan güzəştli kredit verim. O zaman mənim adımda olan kreditdə heç bir gecikmə yox idi. Lakin 5 ay məni ələ salan, yollarda girincə qoyandan sonra Kəndli fermer təsərrüfatı çıxarıb dedi ki, sizə kredit vermirik, Vəli Quliyevin sizdən xoşu gəlmir. "Parabank" Vəli Quliyevin atası Eldar Quliyevin şəxsi

bankıdır. İstədiyi müştəriyə kredit verir, istəmədiyinə vermir.

Cənab prezident! Siz Nazirlər Kabinetinin son iclasında qeyd etdiniz ki, sahibkarlara köməklik edilsin, fəaliyyətləri genişləndirilsin, iş yerləri açılsın. Eyni zamanda fəaliyyətini dayandıran sahibkarlardan da söz açaraq səbəbinin araşdırılmasını tələb etdiniz. Vəli Quliyev kimə güvenir? Siz deysiniz sahibkarlara kömək edilsin, bu isə deyir bank mənimdi, özüm bilərəm, kimə kredit verərəm. Mən artıq kəndli

fermer təsərrüfatımı bağlamaq qərarına gəlmişəm. Məni bu addımı atmağa vadar edən "Parabank"ın sədri Vəli Quliyevdir. Çünki mən güzəştli kredit alıb tikib yaratdığım fermaları mal-qara ilə doldura bilmədim. Tam məsuliyyətimlə sizi əmin edirəm ölkəmizdə sahibkarlığa köməklik edən yoxdur. Sahibkarlığın inkişafına Vəli Quliyev kimi "knşa"larına arxalananlar ciddi-cəhdlə mane olurlar. Mən Sizin siyasətinizə tam uyğun olaraq "İLHAM" MMC kəndli fermer təsərrüfatını

quraraq kifayət qədər heyvandarlıq üçün baza yaratmışam. Amma "Parabank"ın sədri Vəli Quliyev Sizin tapşırıq və tövsiyələrinizə məhəl qoymayaraq mənə kredit vermir.

Elman Rüstəmov bu günə kimi "Parabank"da baş verənlərə heç bir reaksiya vermir. Sanki Vəli Quliyevin barəsində mənasız şikayətlər edirik. Lakin nə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan, nə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən, nə Mərkəzi Bankdan şikayətlərimə cavab verilmir. Vəli Quliyevdən soruşan yoxdur ki, aprel ayında sizə kredit üçün sifariş verəndə gecikməsi olmadığı halda niyə 5 ay vətəndaşı süründürmüsen? Hamı gözləyir ki, prezident göstəriş versin, sonra bunlar əl-ayağa düşsünlər. Ona görə mən baş prokuror Zakir Qaralova inanıb rica edirəm, məni qəbul edib dınləsən. Mən çıxılmaz vəziyyətdəyəm.

Cənab Prezident! Sizin göstərişiniz lazımdır ki, Baş Prokurorluq "Parabank"ın sədri Vəli Quliyev barəsində araşdırma aparıb ölçü götürsün. Əgər mənim şikayətim əsaslı olsa məsuliyyət daşımağa hazırım. Mən krediti alıb Vəli Quliyev kimi Avropa ölkələrində kef çəkmək üçün istifadə etməyəcəyəm. Mən fəaliyyətim genişləndirib Sizin aqar siyasətinizə töhvə vermək istəyirəm. Sizdən "İLHAM" MMC kəndli fermer təsərrüfatının sahibi kimi xahiş edirəm. İmkan verməyən həvəsle qurub yaratdığım təsərrüfatım məhv olub getsin. Mən dövlətimizin vəsaitindən güzəştli kredit istəyirəm".

E.HÜSEYNOV

Elza Seyidcahanı məsciddə döymək istədilər

"Bəzi adamlar deputat statusunu özəlləşdirib, bəs onda 5 ildən bir seçki keçirmək nə üçündür?"

"Barəmdə qadına yaraşmayan təhqirlər edir, təzyiqlər göstərir, seçicilərimə və mənə hədə-qorxu gəlir, açıq-aşkar üstümüzdə hücum çəkirlər". Bu sözləri 54 sayılı Şabran-Siyəzən dairəsindən deputatlığa namizəd, əməkdar artist Elza Seyidcahan müsahibə zamanı bildiriib.

Namizədin dediyinə görə, ona qarşı fiziki və psixoloji təsir göstərənler adıçəkilən dairənin hazırkı deputatı, namizəd Tahir Süleymanov və digər namizəd Etibar Heydərovun "adamları"dır: "Seçki təbliğat-təşviqat kampaniyasına uyğun seçicilərimlə mütəmadi görüşlər keçirməyə çalışıram. Görüşüb söhbət etmək istəyirəm ki, naməlum adamlar gəlib, insanları qovur, görüşümüzdü dağıdır, seçicilərin üstünə qışqırıb deyirlər ki, "bilmirsiniz sizin öz deputatınız var?!". Bir sözlə, mənə görüşlər keçirməyə imkan vermir, qarabaqara maşınla izləyir, hədələyirlər.

Məlum olur ki, namizədlər Tahir Süleymanov və Etibar Heydərov seçiciləri ilə görüşdə şərəf və ləyaqətim barəmdə olmanın təhqir və böhtanları deyir, guya mənim "Azərbaycan qadını adı-

na ləkə gətirən bir qadın" olduğunu bildirirlər. Onlar seçki təbliğatını qanuna uyğun olmayan şəkildə məktəblərdə, dövlət müəssisələrində aparır, görüşlər keçirirlər. Mənim əlimdə onların uşaq internat məktəbində barəmdə təhqiramiz ifadələr işlətdiyini əks etdirən audio yazı var. Lazım gələrsə, həmin audio yazını mətbuata təqdim edə bilərəm".

Əməkdar artist Aşura günündə Siyəzən məscidində fiziki təzyiqlə məruz qaldığını deyib: "Adətim üzrə Aşura günü məscidə getdim. Qadınlarla birgə mərsiyə deyirdik ki, bir oğlan qadınların arasına girib, üstümə gəlib dedi ki, siz qanunsuz olaraq burda seçki təbliğatı keçirirsiniz. Bildirim ki, mən seçki üçün deyil, Aşura mərasimi üçün gəlmişəm.

Hətta qadınlar da oğlanın hərəkətinə əsəbiləşib, ona etiraz etdilər. Birdən oğlan mənə tərəf yumruq atmaq istədi, bu zaman qadınlar araya girib onu qovdular. Xoşagəlməz olayla bağlı mühafizə orqanlarına şikayət etdim".

E.Seyidcahan qarşılaşdığı daha bir ilgincliyə də bəhs edib: "Bu günlərdə yolum Şabran rayonunun Ağalığ kəndinə düşdü. Orada bir bazar var, hansı ki, həmin bazarda daha çox Məhsəti türkləri alışı-verişi edir. Bazar əhli məni gören kimi yaxınlaşıb görüşdülər, şəkil çəkdirməyə başladılar. Bu zaman məni izləyən naməlum şəxslər hay-küy qoparıb adamları dağıtmağa başladılar. Dedilər ki, "sizin deputatınız məlumdur, yoxsa sizi bu bazara hesrət qoyarıq". Onların sözlərindən belə çıxırdı ki, rayon icra hakimiyyətinin özü bu barədə onlara tapşırıq verib deyib ki, mənim kəndlərə getməyim yasaqlansın. Qanunla millət vəkiliyi icra hamıyyəti deyil, xalq seçir. Belə çıxır ki, bəzi adamlar deputat statusunu özəlləşdiriblər? Bəs onda beş ildən bir seçki keçirmək nə üçündür?"

Namizəd ona qarşı edilən təzyiqlər və təhqirlərə görə mətbuat orqanlarına səslenib: "Mən əməkdar artist adını danışıyram, bəstəkarım, ən əsas isə anayam. Haqqımda çox iyrenc kampaniya aparırlar. Rayonda bəzi insanları yüzbaşı təyin ediblər. Həmin yüzbaşılar seçki günü hərəsi yüz nəfər gətirib, seçki qutusuna kağız atmalıdırlar. Əminəm ki, prezidentin bunlardan xəbəri yoxdur və mənim etiraz səsimdən sonra həmin şəxslərin barəsində lazımı tədbirlər görülməlidir. Bütün manelərə baxmayaraq seçki təbliğatıma davam edəcəm, seçicilərimin etimadını layiqincə doğruldacam".

Yazıda adı hallanan şəxslərin də mövqeyini öyrənməyə hazırıq.

□ Xəlilə GƏRAY

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Ertors" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gəzləmədən - lateks hələqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Elan

Buzovna dairəsində, Daxili Qoşunların yanında 7 sot torpaq satılır. Sotu 7500 AZN. Əlaqə telefonu: (050) 343-59-72

Şəmkirdə iki uşaq anasını elektrik vurdu

Şəmkir rayonunun Sabirkənd kəndində ölümlə nəticələnən bədbəxt hadisə baş verib. Kəpəz TV (Region TV) istinadən xəbər verir ki, kənd sakini 27 yaşlı Jalə Bayramova vannanın otağında uşaqlarını çimdirərkən ehtiyatsız davranıb və nəticədə onu elektrik cərəyanı vurub.

Bayramova hadisə yerində dünyasını dəyişib. Faktla bağlı Şəmkir Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Qeyd edək ki, mərhumun iki azyaşlı övladı var.

Vağzaldakı müəmmalı ölüm yenidən araşdırılacaq

Şikayətçi Lumu Kazımova ona hədə-qorxu gəldiyini deyir

Bakı Şəhər Prokurorluğu Nəsimi rayon Prokurorluğunun müstəntiqi Anar Abiyevin Mövsüm Kazımovun ölüm işi üzrə qəbul etdiyi qərarı ləğv edib. İş yenidən araşdırılması üçün istintaqa qaytarılıb. Yaxın günlərdə M.Kazımovun meyitinin ekshumasiya olunaraq təkrar məhkəmə tibbi ekspertizanın keçiriləcəyi də gözlənilir.

Bu haqda redaksiyamıza mərhumun həyat yoldaşı Lumu Kazımova məlumat verib. Deyib ki, yoldaşının ölüm işi Baş Prokurorluqda nəzarətə götürülüb və işin araşdırılması müstəntiq Ramin Qocayevə həvalə olunub.

"28 fevral 2015-ci ildə həyat yoldaşım Mövsüm Kazımov Bakı Dəmir Yolu vağzalında yerləşən "Ləman" kafesində öldürülüb. Bundan sonra onun ölümü ilə bağlı Nəsimi Rayon Prokurorluğunda çox səthi araşdırma aparıldı və 1 aprel 2015-ci il tarixdə cinayət işinə başlanılması rədd olundu. Bu qərar qeyri-obyektiv olduğuna görə müstəntiq Abiyev bizdən gizlədirdi. Baş Prokurorluğun müraciətlərimdən sonra qərarı mənə verdilər. Həyat yoldaşımın ölümünün səbəbkarı Eldar Əli Əşrəf oğlu Rəhimovdur. O, həyat yoldaşıma ticarət quracağını demişdi. Bu məqsədlə bizə məxsus olan Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, 3-cü mikrorayon, A.Musatafayev küçəsi 17 "a" ünvanında yerləşən 46 sayılı, 3 otaqdan ibarət olan mənzili girov qoydu, mənzili Elçin Zamanovun adına keçirdi. Elçin Zamanovdan 30 min manat faizlə pul götürüb. Eldar Rəhimov yoldaşıma söz vermişdi ki, pulu 3 ay müddətinə qaytaracaq.

Sonradan E.Zamanov həmin mənzili banka girov qoyaraq pul götürüb və mənzili bankın iştirakı ilə satıb. Nəticədə mən və həyat yoldaşım yeganə yaşayış sahəmizdən məhrum olduq. Həyat yoldaşım haqqında nail olmaqdan ötrü dəfələrlə qeyd olunan şəxslərlə əlaqə saxlamışdı. Eldar Rəhimovdan mənzilini qaytarmağı tələb etmişdi. Eldar Rəhimov hər dəfə bizi aldadırdı. Deyirdi ki, Mərdəkan qəbəsində Dərya Dadaşov küçəsi 88 ünvanında mülki var. Həmin mülki 450 min manata satıb mənzili geri qaytaracaq. Lakin bu söhbət də gün-gündən uzanırdı. Artıq onun bu hərəkətlərinə həyat yoldaşım dözə bilmirdi. Sonuncu dəfə də Eldar Rəhimovla yoldaşım "Ləman" kafesində görüşüb ki, bu məsələyə son qoyulsun. Görüşən zaman həyat yoldaşımın Eldar Rəhimovun arasında mübahisə olub. Həmin vaxt baş verənlər mühafizə kamerası tərəfindən çəkilib. Lakin kamera görüntüləri saxtalaşdırılaraq tam variantda işə əlavə olunmayıb. Hər hansı bir araşdırma aparılmadan rədd qərarı qəbul olunmuşdu.

O bizim mənzili saxta alqı-satqı müqaviləsi ilə 82 min 500 manata satıb. Həmin puldan 40 min manatı özünün banka olan borcunun bağlanması üçün sərf edib. Qalan pulu Eldar Rəhimovla verib".

L.Kazımova deyir ki, şikayət etdiyinə görə hər 2 şəxs ona hədə-qorxu gəlməkdən də çəkinmirlər: "Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin 19-cu polis bölməsində Eldar Rəhimovun dələduzluğu ilə bağlı araşdırma gedir. İş təhqiqatçı Ruslan Sadıqov araşdırır. Eldarla Elçin mənə zəng edib hədə-qorxu gəlirlər".

□ E.HÜSEYNOV

Elan

Qəbələ rayonu Vəndam kəndində parket fabriki bütün avadanlıqları ilə birlikdə, çox ucuz qiymətə (7500 AZN) təcili satılır.

Tel: 070 335 90 15

Binəqədi-Xırdalan şossesi yaşayış massivini, Respublika Dövlət Yol Polisinin yaxınlığında əlverişli qiymətə 4 sot torpaq sahəsi satılır. 2,5 metr hündürlükdə daş hasarın içərisində, əla yerdə. Işıq, qaz, su 15 m. məsafədə yerləşir. Yenilənmiş kanalizasiya xətti, meyvə ağacları var. Yol asfalt-beton. Tel: (050) 614-40-24

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Son günlər ölkədə baş verən həbslərdən dolayı Azərbaycan mediası xəbər dənizində "boğulur". Amma bəzən şeylərin xəbərə çevrilməsi də özünü göstərir. Eyni gündə bir hadisə ilə bağlı bir-birindən fərqli çıxarışlar, şərhlər... say-sız-hesabsızdır. Və bu situasiyada media daha çox suçlanır. Medianın qeyri-peşəkarlığı, səhvlərinin çoxluğu oxucunu narahat edir. Əslində media, xəbərçilik özü ilə paralel səhvləri də gətirir. Necə? "Yeni Müsavat" sizə dünya və yerli mediadakı ən məşhur səhvlərin bəzilərini xatırladır.

Həmin açıqlama "Azərbaycan İrandan çəkinib, Türkiyəyə yox dedi" başlığı ilə manşet yazısı kimi dərc edilib. Yazıda isə Ə.Həsənovun fikirlərinə istinad edilib.

Təbii ki, bu açıqlamada bir ölkənin rəsmi şəxsinin belə ifadələr işlətməsi inandırıcı görünmür. Ə.Həsənovun məsələ ilə bağlı APA-ya növbəti açıqlamasını, daha doğrusu, təkzibini oxuyanda məlum olur ki, ilk açıqlamada ciddi təhrifə yol verilən məqamlar olub.

Amerikalı jurnalist Putini "Yeltsin" adlandırır

Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu azərbaycanlı həm-

Azərbaycanın ABŞ-dakı Səfirliyinin dərhal müdaxiləsindən sonra ölkənin The New York Times qəzetinin internet saytında hava proqnozu bölümündə Bakının Ermənistanın paytaxtı kimi göstərilməsi səhvi düzəldilib. Bu barədə Azərbaycanın ABŞ-dakı Səfirliyi məlumat verib. Qeyd edək ki, ABŞ-ın The New York Times qəzetinin rəsmi internet sahifəsinin hava proqnozu bölümündə Azərbaycanın paytaxtı Bakı şəhəri Ermənistanın paytaxtı kimi göstərilməsi.

Bizim səhvlər... naxışdır, naxış...

"Yeni Müsavat"ın tarixindəki məşhur "ÇP"-lərdən ən yaddaqalanı baş redaktor Rauf Aریفoğlu ilə bağlı baş verib. 2000-ci ildə qəzetin 10-cu sahifəsində açıqlama verən R.Aریفoğlunun şəkli əvəzinə Primakovun şəkli yerləşdirilib. Bir neçə min nüsxə çap olunandan sonra səhv aşkarlanıb və ən son anda şəkli dəyişdirilib.

Bir neçə il öncə qəzetdə yer alan və hələ də əfsanəvi lətifə kimi yada düşən daha bir "ÇP" barədə. "Heydər Babayevin obyektinə əl qoyuldu" başlığı şrift çevrilməsi zamanı "Heydər Babayevin obyektinə ül qoğuldu" formasında dərc edilib.

"Azərbaycan" qəzetində isə ancaq orfoqrafik səhvlər yer alır. Qəzetin bir məqaləsinə görə uzun illər öncə Amerika səfirliyi nota verib.

"Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyev də fəaliyyətlərində səhvlərin az olduğunu dedi. Onun sözlərinə görə, ən yaddaqalanı 1994-cü ildə baş verib. Belə ki, həmin vaxt "Turan" Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərini, onların işğal olunduğu tarixi, habelə qaçqınların sayını özündə əks etdirən xəritə hazırlayıbmış: "Bu xəritə missiyalara, beynəlxalq təşkilatlara, ictimaiyyətə yayıldı. Həmin vaxt da Rəşul Quliyev Rusiyaya danışıqlara gedir və atəşkəs elan olunan sonra qaşunların hansı xətlərdə olmasıyla bağlı müzakirələr aparılır. Orda qarşı tərəf bizim xəritəni çıxarıb göstərir ki, bu xəritəyə görə sizin qaşunlar filan yerdədir. Bakıya qayıdandan sonra Rəşul Quliyev parlamentin iclasında bu məsələni qaldırıb, baş prokurordan mənə qarşı cinayət işi qaldırmasını tələb etmişdi. Əsas gətirmişdi ki, guya mən dövlət əhəmiyyətli danışıqı pozmuşam".

M.Əliyev bu xəritəyə görə prokurorluqda ifadə verdiyini xatırladı. Onun sözlərinə görə, informasiya agentliyi tərəfindən nəşr olunan xəritənin dövlətlərə danışıqlarda predmet ola bilməyəcəyini prokurora da bildirməklə bu məsələ qapanıb.

"525-ci qəzet"dən də dedilər ki, fəaliyyətləri boyunca ciddi qalmaqla səbəb olacaq səhv etməyiblər. Məsələ, nə vaxtsa hansısa şəklin yeri boş gedib. Bəzənsə familiyası "ova", "yeva" ilə bitən xanım əməkdaşlarının soyadı kişi soyadı kimi gedib. Amma qəzetin ən yaddaqalan səhvlərindən biri Amerikanın Azərbaycanı keçmiş səfiri Rino Harnişin Amerika prezidenti kimi təqdim olunması olub.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Bu səhvlər dünya

mediasının inciləridir

Ölkələr arasında gərginlik yaradan, prezidentləri qəzəbləndirən, baş nazirləri kükrədən media xətaları...

"Məqalənin əvvəlki variantında Tommy Caldwell oğurları təqib edən qoşunların mənsub olduğu ölkənin adı düzgün göstərilməyib. Bu mövqə olmayan Qırzəkistan yox Qırğızistandır", - üzr istəyərkən səhvi düzəldən jurnalistlər bildiriblər.

Lakin düzəlişlər edilərkən uydurma dövlət internet məkanında artıq məşhurlaşmış və onunla bağlı çoxsaylı şərhlər yayılmağa başlayıb.

Olaydan sonra "Twitter"də #Kyrzəkistan hashtagi ilə minlərlə mesajlar paylaşılıb. Ölkənin ingilisdillili @kyrzəkistan hesabı yaradılıb.

Bloqçulardan biri Qırzəkistanın sürətlə "ən populyar və çox müzakirə olunan" ölkəyə çevrildiyini yazıb.

"Belə ölkə yoxdu? Qırzəkistanlılar bundan çox məyus ola bilərlər", - daha bir "Twitter" postunda deyilir.

İnternetdə Qırzəkistan saytları yaradılıb və bu ölkəyə baş çəkmək istəyənlərə səyahətə bağlı məsləhətlər təklif edilir.

Jon Branc isə "Twitter"-dəki müzakirələrə yanzarafat münasibət bildirərkən bu yaxınlarda Qırzəkistanda olacağını yazıb.

Bəzi bloqçular ümid edir ki, internet müzakirələri Mərkəzi Asiya ölkələrinə marağı artıracaq adamları Qırğızistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Türkmənistan və Tacikistana baş çəkməyə həvəsləndirə bilər.

Azərbaycanla Rusiya arasında 18 milyard yanışı

2014-cü ildə İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin mətbuat xidməti Azərbaycanın Rusiyaya yaxın 5-7 ildə 18 milyard dollar investisiya yatıracağına dair yayılmış xəbərlərə təkzib verib. Nazirlikdən bildirildiyinə görə, iqtisadi inkişaf naziri Şa-

hin Mustafayevin Bakıda səfərdə olan rusiyalı həmkarı Aleksey Ulyukayevlə görüşü zamanı 18 milyard dollar söhbəti olub. Ancaq bu rəqəm Azərbaycanın 2017-ci ildə Türkiyəyə yatıracağı investisiyaların həcmi əks etdirirdi və Rusiyaya aidiyyəti yox idi. "Rusiyanın "RIA Novosti" agentliyinin görüşü izləyən rus əməkdaşı isə bunu Rusiyaya yatırılacaq investisiyalar kimi başa düşüb və xəbəri o cür yayıb. Əslində nazir dedi ki, Azərbaycan indiyədək Rusiyaya 1,8 milyard dollar investisiya yatırmaq və gələcəkdə bu investisiyaların həcmi daha da artı bilər" - deyə nazirliyin mətbuat xidmətinin düzəlişində bildirilib.

Jurnalistin səhvi, Ərdöğənin təpki...

2015-ci ilin mayında Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdöğən Sinan Erdem idman salonunda ticarətçilərlə görüşərkən jurnalist-aparıcı Orxan Karakurtun səhvi onu özündə, bu xəbər ildırım sürəti ilə yayılıb. Ərdöğənin tədbirlərinin aparıcısı olan Orxan Karakurt önəmli bir elan verəcəyini deyərək söz istəyib. Karakurt "Prezidentimizin rəhbərliyi ilə 30 mart şənbə günü..." demişdi ki, Ərdöğənin onun səhvinə düzəldib və "30 may" deyərək xəbər dərc edib. İkinci dəfə o, "30 may saat 17:30-da Yeni-kapı Meydanında möhtəşəm tədbir var" deyib. Bu dəfə də Ərdöğənin ona müdaxilə edib və "fəth tədbiri" deyərək düzəliş edib. Aparıcı həyəcanla 3-cü dəfə də səhv edib - "652-ci Fəth tədbiri...". Ərdöğən başını yelləyərkən bu dəfə də aparıcıya düzəliş edib. "562-ci". Lakin səs-küydən prezidentin nə dediyini eşitməyən Karakurt ona yaxınlaşaraq rəqəmi təsdiqlədi.

Şəkillər necə qarışıb?

"Yahoo News" adlı internet portalı "Cundullah" terror təşkilatının lideri Riginin tutulma xəbərini verərkən, ona əlaqəsi olmayan bir fotosəkil əlavə etməsindən sonra, ABŞ-ın milyonlarla tirajı olan məşhur "Washington Post" qəzeti də buna bənzər səhvlə Riginin fotosəkilinə yerinə, Kadima Partiyasından olan israili nazir Tzipi Livninin fotosəkilini yerləşdirib və bunu dərc edib.

Maraqlı olan budur ki, dünən də, "Yahoo News" adlı internet saytı eyni xəbəri yayımlayarkən, Riginin fotosəkilinin əvəzinə iranlı islahatçı və Nobel sülh mükafatı laureatı Şirin İbadinin fotosəkilini qoymuşdu.

Stiv Cobsu necə öldürdü?

2008-ci ildə "Bloomberg" agentliyi Stiv Cobs barədə daha öncədən hazırlanan və öldüyü təqdirdə yayımlanacaq nekroloqu səhven yayıb. Apple yaradıcısının xərcəngdən əziyyət çəkdiyini bütün dünya bilsə də, bu xəbər ildırım sürəti ilə yayılıb. Cobs isə bunu təkzib edərək Mark Tvendən sitat gətirib: "Mənim ölümüm barədə şeylər böyüdü".

S.Cobs isə 2011-ci ildə dünyasını dəyişib.

Əli Həsənovun dedikləri və viza çaş-başlığı...

Prezident Administrasiyası ictimai-siyasi şöbəsinin müdirinin Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı viza rejiminə dair dediklərinin təhrifi də yaddaqalan səhvlərdən olub. Azərbaycan Prezident Administrasiyası ictimai-siyasi şöbəsinin müdiri Əli Həsənovun Türkiyə ilə Azərbaycan arasında viza rejiminin ləğv olunmamasının səbəbləri barəsində "Today's Zaman" qəzetinə müsahibəsindəki bəzi fikirlər anlaşılmaqlıq yaradıb.

Amerikalı publisist Kreyq Silvermen "Səhvlərə görə üzr istəyirik" adlı kitabı ilə uzun müddət jurnalistika aləmini silkələyib. Həmin kitab dünyanın nüfuzlu qəzetlərində zaman-zaman yer alan səhvlər, öz təbiri-mizcə desək, "ÇP"-lərə həsr olunub. Məlum olub ki, dünyaya jurnalistika dərsi keçən böyük qəzetlər bəzən elə gülməli səhvlərə imza atıblar ki...

Maraqlıdır ki, hər gün "New York Times" qəzetində "Korrektyonlar" adlı böyük bir hissə yer alır. Orada da qəzetin ötəngünkü sayında yer alan səhvlər, oxucuların iradları yerləşdirilib. Təbii ki, hər bir jurnalist üçün onun yazısı ilə bağlı hansısa təkzibin, dəqiqləşdirmənin ikinci sahifədə yer alması utançverici məqamdır. Amma söhbət qəzetin mənafeyindən gedirsə, jurnalistin hissələri arxa plana keçir. Çünki Amerikada oxucunun etibarını itirmək çox ciddi siqnaldır. Buna görə də qəzet rəhbərliyi əlindən gələni edir ki, bu, baş verməsin.

Amma örnəklər bununla bitmir. San Fransiskoda da MediaBugs adlı bir sayt yaradılıb. Bu da San Fransisko jurnalistlərinin səhvlərini aşkarlayaraq, onları əsəbləşdirmək məqsədi güdür. Layihənin məramı oxuculara ölkə qəzetlərində gördükləri səhvlər barədə sayta pullu məlumat verməkdən ibarətdir. Bu layihə isə media azadlığı ilə bağlı bir fondun 355 000 dollarlıq qrantının hesabına həyata keçirilir.

Özbəkistan, yoxsa qırzəkistan?

Keçək nümunələrə. ABŞ jurnalistinin yazısında yanlış tələffüz edilmiş Mərkəzi Asiya ölkəsinin adı internet trendinə çevrilərək çoxsaylı şərhlərə təkan verib. "New York Times" qəzetinin müxbiri Jon Branc alpinist Tommy Caldwellin 2000-ci ildə Pamirdə oğurlanması barədə yazarkən nəzərdə tutduğu Qırğızistanın adını Qırzəkistan (ingilis dilində - "Kyrzəkistan") kimi göstərib. Yanvarın 7-də dərc olunmuş məqalədəki səhvi tutan həm başqa nəşrlərin jurnalistləri, həm də ki, oxucular dostyana iradlarını bildiriblər.

"23 il əvvəl Sovet İttifaqının dağılması bir neçə yeni ölkənin yaranması ilə nəticələndi. Onlardan bir çoxunun adı "stan"la bitir. Məsələ kifayət qədər mürəkkəbdir və buna görə də bu kimi səhvlər olur", - deyərək qəzet səhvlə bağlı istehzalı şərhində bildirib.

Nəticə olaraq qəzetin onlayn versiyasında çıxan məqalədəki səhv düzəldilib.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 237 (6265) 26 oktyabr 2015

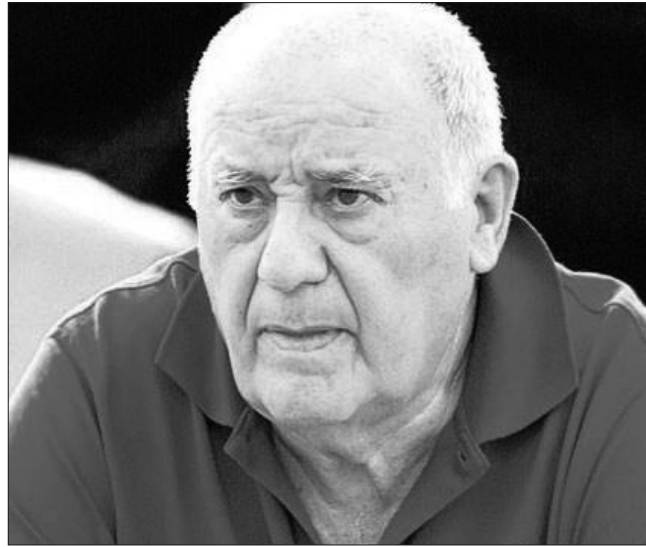
facebook

Facebookda yeni axtarış sistemi

Facebook sosial şəbəkəsi özünün axtarış sistemini yeniləyib. Yeni sistemlə sosial şəbəkə daxilində məzmunların axtarışı asanlaşır. Digər axtarış sistemlərindən fərqli olaraq, facebook sosial şəbəkəsi şəxsə yönəlik nəticələri təqdim edir. Yeni istifadəçilərin izlədikləri qaynaqlar xaricində axtarış nəticələri göstərilməyəcək. Tutaq ki, istifadəçi günün vacib bir hadisəsi haqqında axtarış edir. Bu zaman olayla bağlı izlədiyi səhifələrin, qrupların və dostlarının ən yeni, uyğun, maraqlı digər postlarını əldə edəcək. İstifadəçi özünü də anında müzakirələrə qoşulub fikirlərini bölüşə bilər. Facebookun axtarış məsələləri üzrə mütəxəssisi Tom Stock deyir ki, gün ərzində bu sosial şəbəkədə 1.5 milyard axtarış aparılır və yeniləmədən sonra bu göstərici daha da artacaq. Facebookun daha sonra bu axtarış funksiyasından biznes məqsədilə yararlanacağı da gözlənilir. Hazırda bu yenilikdən sosial şəbəkəni ingilis dilində işlədənlər faydalana bilərlər. Yeni axtarış sistemindən yaxın zamanda digər dillərdə də istifadə etmək olacaq.

Dünyanın ən zəngin adamı

Dünyanın ən zənginləri siyahısında 16 dəfə birinci yərə çıxan Bill Gates kreslosunu "Zara" geyim firma sahibi Amancio Ortegaya uduzub. Qalstuk taxmaqdan imtina edən ispan iş adamı əldə etdiyi 79,6 milyard dollarlıq sərvəti ilə "Forbes" jurnalının hazırladığı zənginlər siyahısında ilk sırada özünə yer tutub. Bill Gates uzun illərdən sonra ilk dəfə zənginlər siyahısında ikinci yərə düşüb. Bill Gates isə 78,1 milyon dollarlıq sərvəti ilə ikinci yərə düşüb. Siyahının üçüncü sırasında isə 64,4 milyard

ren Buffet durur. 62,5 milyard dollar sərvəti olan Meksikalı Carlos Slim isə dördüncü yerdə durur.

Öskürəyə qarşı xalq təbabəti

- Bal öskürəyə qarşı ən effektiv vasitədir. Hətta bir stəkan isti suda bir qaşığı bal qarışdırıb içsəniz, öskürəyiniz sakitləşəcək.
- Limon - sitrus meyvələri C vitamini ilə zəngindirler və qədimdən öskürək və soyuqdəyməyə qarşı əla vasitə hesab olunurlar.
- Soğan - öskürək və soyuqdəymənin profilaktikası üçün ən çox istifadə olunan tərəvəzdir.
- Qırmızı turp - turp insan orqanizminə olduqca xeyirlidir. Bu öskürəyə qarşı ən qədim və sınaqdan keçmiş üsullardan biridir.
- Sarımsaq - öskürək zamanı dabanlarınızı sarımsaqla sürtməyiniz məsləhət görülür.
- Əzəvay şirəsi - al və limon qarışığı ilə birlikdə soyuqdəyməni aradan götürə biləcək vasitələrdən biridir.
- Açağı - soyuqdəyməni aradan götürür, bəlgəm gətirici keyfiyyətə malikdir. Yaş öskürəkdə ən çox istifadə olunur.
- Evkalipt yağı - inqalyasiyada istifadə olunur. Nəfəs borularını açır, həm quru, həm də yaş öskürək zamanı istifadə oluna bilər.

Mandarinin möcüzəvi faydaları

Qış mövsümünün meyvələrindən sayılan mandarinin (naringi) insan orqanizminə ciddi faydaları var. Mandarinin qabığında olan P vitamini keks və şirniyyatlar hazırlanarkən istifadə olunur, ona ləzzət və xoş qoxu verir, eyni zamanda xolesterolu və yüksək təzyiqli salmağa da köməkçi olur. Ürək və damar xəstəliklərinə qarşı qoruyucu olan mandarin, ömür boyu sağlamlığımızı təmin edir. Ayrıca olaraq naringi damar sertliyi və iflic xəstəliyində də faydalıdır. Damar sertliyi olan hər kəs və əsasən orta yaş qrupuna aid olanların bu meyvəni bol-bol yeməsi vacibdir. Sınırları sakitləşdirən mandarin eyni zamanda qripə qarşı da qoruyucu vasitə funksiyası yerinə yetirir. Axşam yeməyindən sonra yeyiləcək bir mandarin daha rahat yuxunu təmin edir. İmmunitet sistemini gücləndirən bu meyvəni eyni zamanda cem hazırlayarkən də istifadə edə bilərsiniz. Ayrıca qabıqlarından əldə edəcəyiniz qoxu sayəsində evinizi xoş ətriləndirə bilərsiniz.

QOÇ - İlahi prinsiplərə xüsusi əhəmiyyət verin. Günahlarnızın yuyulması üçün dualar edin. Sevdiniz adamda özünüze qarşı yalnız rəğbət yaratmağa çalışın. Uzaq səfərləri təxirə salın.

BUGA - Ümumi passivliyinizi nəzərə alıb fəaliyyətə ara verin. Əsas enerjinizi bütünlüklə istirahətə və səyahətlərə həsr edin. Günün ikinci yarısında istənilən mübahisə və riskdən yayının.

ƏKİZLƏR - Hər mənada uğurlu bir təqvim yaşayacaqsınız. Sevdiniz adamlarla ümumi dil tapmanız əsas işlərinizin gedişində müsbət çalarlar əmələ gətirəcək. Gecəni öz evinizdə keçirin.

XƏRÇƏNG - Saat 14-ə qədər münaqişəli məsələlərdən uzaq olmağa çalışın. Kiminsə özü yaratdığı problemi düzəltmək fikrinə düşməyin. Sonrakı saatları isə bütünlüklə əyləncələrə həsr edin.

ŞİR - Uğurlu gündür. Günün birinci yarısında qazanmaq, nahardan sonra isə xoş təsadüflərlə rastlaşmaq şansınız var. Yeni əlaqələrə ciddi və perspektivli yanaşın. Bu, yalnız xeyrinizə ola bilər.

QIZ - Yersiz qiyrələnməyiniz, özünüzü tərifləməyiniz ünsiyyətdə olduğunuz adamlarda sizə qarşı ikrah yarada bilər. Səmimi və sadə olun. Axşama yaxın təzə xəbər eşidəcəksiniz.

TƏRƏZİ - Cərəyan edən proseslərə çilgün tərzdə yanaşmanız heç bir irəliləyiş təkan verməyəcək. Odur ki, müdriklik göstərməyiniz tələb olunur. Yeni əməkdaşlığa ciddi tərzdə yanaşın.

ƏQRƏB - Bürcünüz başlayandan sanki qayğılarınız da artıb. Qarşınızda duran vəzifələrin öhdəsindən çətinliklə gəlməyiniz sizi səbərsiz edir. Bir az dözümlü olun. Ulduzlar varlanacağınızı bildirir.

OXATAN - Passiv bir gün yaşamalı olacaqsınız. Özündən müştəbəhlik, hamıya yuxarıdan aşağı baxmaq kimi mənfi xüsusiyyətlərdən uzaq olun. Yeni işgüzar təklifləri rədd etməyin.

OĞLAQ - Maddi problemləri nəzərə almasaq, bu təqvimdən narazı qalmağınız ələ bir ciddi əsas yoxdur. Ulduzlar insanlara baxışlarınızı kökündən dəyişməyi tövsiyə edir. Əsəblərinizi qoruyun.

SUTÖKƏN - Ailə-sevgi münasibətlərində bəzi xoşagəlməzliklə rastlaşa bilərsiniz. Boş yərə hay-küy qaldırmayın. Hər şeydən əvvəl ətrafınızda müsbət aura, xoş mühit yaradın ki, qurtulasınız.

BALIQLAR - Hər hansı işdə təkbaşına addım atmaqdan vaz keçin. Əməkdaşlıq zəminində isə uğurlara yetişəcəksiniz. Saat 16-dan sonra perspektivi sual altında olan danışıqlardan imtina edin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Yaşlılarından 8 dəfə tez yaşlanan qız...

Dünyada 8 milyondan bir insanda görülən xəstəliyin pəncəsinə düşən kiçik qız görünələri şoka salıb. Beş yaşlı qız normaldan 8 dəfə daha sürətlə yaşlanır. Lucy Parke adlı qızı dünyaya gəldikdən sonra ona Hutchinson Gilford Progeria Sindromu diaqnozu qoyulub. Xalq arasında isə xəstəliyin adı "erkən yaşlanma xəstəliyi"dir. 5 yaşlı qız nadir görülən xəstəliklə mübarizə apararkən normaldan 8 dəfə sürətlə yaşlanır. 8 milyonda bir rast gəlinən xəstəlikdən əziyyət çəkən yalnız 100 adam qeydiyyata alınıb. Xəstəliyinin heç bir müalicəsi yoxdur. Qeyd edilən xəstələrin heç biri 13 ildən çox yaşaya bilməyib. Bu xəstələr ən çox infarkt və iflicə görə həyatlarını itirirlər. Lucy də son zamanlarda kökəlməyə başlayıb və saç dayandırmadan tökülür.

Səhifəni hazırladı: ŞAHNAZ

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisənziya N: B 114
SAYI: 4.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.